Gemeente Amsterdam

Nota van Beantwoording zienswijzen Beleidskader Houtstook Amsterdam

april 2025

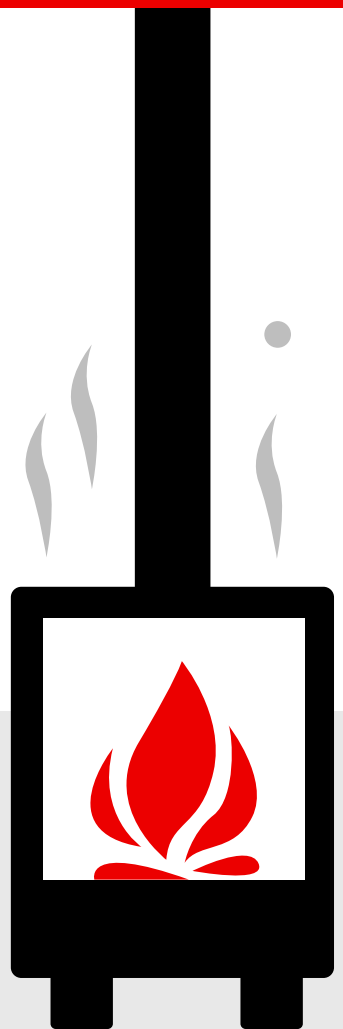

Inhoud

Samenvatting 3

1 Aanleiding 4

1.1 Waarom een ontwerp Beleidskader Houtstook Amsterdam? 4

1.2 Inhoudelijke strekking van ingediende zienswijzen 5

1.3 Inhoudelijke strekking van adviezen van de stadsdelen en Weesp 5

1.4 Belangrijkste conclusies van het college 5

2 Zienswijzen per thema en de reactie van het college 6

2.1 Steun voor ontwerp Beleidskader Houtstook Amsterdam 6

2.2 Stookverbod 7

2.3 Bezwaren tegen ontwerp Beleidskader Houtstook Amsterdam 8

2.4 Verhouding tot andere bronnen 9

2.5 Alternatieve maatregelen 10

2.6 Maatregelenpakket is niet voldoende 11

2.7 Gezondheid 11

2.8 Overlast 12

2.9 Luchtkwaliteit 13

2.10 Afhankelijkheid van houtstook 14

2.11 Oproep tot meer maatwerk (onderscheid installaties en manier van stoken) 15

2.12 Maatregelen (1 tot en met 7) 15

2.13 Monitoring 19

2.14 Financiën 19

3 Adviezen van de stadsdelen en Weesp, en de reactie van het college 20

3.1 Inleiding 20

3.2 Advies stadsdeel Centrum 20

3.3 Advies stadsdeel Noord 21

3.4 Advies stadsdeel West 22

3.5 Advies stadsdeel Nieuw West 23

3.6 Advies stadsdeel Oost 24

3.7 Advies stadsdeel Zuid 26

3.8 Advies stadsdeel Zuidoost 27

3.9 Advies Weesp 30

4 Overzicht aanpassingen Beleidskader Houtstook Amsterdam 31

Samenvatting

Vanaf 21 oktober 2024 tot 9 december 2024 konden Amsterdammers inspreken over het ontwerp Beleidskader Houtstook Amsterdam. Amsterdammers konden een zienswijze indienen over het ontwerp beleidskader, zowel online als mondeling, tijdens vier door de gemeente georganiseerde inloopbijeenkomsten.

Tijdens de inspraakperiode zijn er in totaal 531 zienswijzen ingediend.

- Ongeveer 12% van de indieners steunt het ontwerp Beleidskader Houtstook Amsterdam en is blij dat er maatregelen komen.
- Tegelijkertijd verzet ongeveer 16% zich tegen het beleid, dat zij als betuttelend en onvoldoende onderbouwd zien, terwijl een even grote groep strengere maatregelen noodzakelijk vindt.
- In circa 37% (196) van de zienswijzen wordt zelfs een totaalverbod bepleit, wat dit het meest genoemde onderwerp maakt.
- Daarnaast meldt 26% (138 indieners) hinder door houtkachels, pelletkachels en open haarden, vooral in dichtbevolkte wijken.
- Het thema Gezondheid komt ook relatief vaak voor in de ingediende zienswijzen: ongeveer 21% ervaart klachten, vreest voor de eigen gezondheid of die van familie en/of wijst op de gezondheidsrisico's van houtstook.

De zienswijzen laten zien dat er brede steun is voor maatregelen, maar met uiteenlopende opvattingen over de strengheid ervan.

De stadsdelen en stadsgebied Weesp hebben ook adviezen uitgebracht, op uitnodiging van het college van Burgermeester en Wethouders (hierna het college). In de onderhavige *Nota van Beantwoording* geeft het college hierop zijn reactie. De stadsdelen en Weesp worden hierover geïnformeerd en de indieners van de zienswijzen krijgen op basis van de *Nota van Beantwoording* elk een individuele reactie.

Vanwege de ingediende zienswijzen en uitgebrachte adviezen heeft het college een aantal aanpassingen in het beleidskader aangebracht. De ingediende zienswijzen en de adviezen van de stadsdelen en Weesp hebben het college ertoe gebracht om het ontwerp beleidskader op sommige punten aan te passen. Het gaat hierbij om de volgende aanpassingen:

1. Een grotere rol voor de gezondheidsrisico's van houtstook voor de stoker zelf en omwonenden in de bewustwordingscampagne (Maatregel 1)
2. Voor de subsidie is een apart bestuurlijk traject georganiseerd en is sinds april 2025 aan te vragen. De subsidie is geen onderdeel van het concept Beleidskader Houtstook Amsterdam (dat later dit jaar wordt voorgelegd aan de gemeenteraad) en is stadsbreed aan te vragen (in plaats van uitsluitend voor IJburg)
3. In het kader van maatregel 5 (maatregel 7 in het eerder ter inspraak vrijgegeven ontwerp beleidskader) zal expliciet worden gekeken naar het invoeren van een stookverbod binnenshuis bij code rood en oranje van de Stookwijzer. In 2026 volgt hiervoor een voorstel.
4. Maatregel 6 (het verbod op de aanleg van rookkanalen in nieuwbouw) uit het eerder ter inspraak vrijgegeven ontwerp beleidskader is geschrapt uit het maatregelenpakket vanwege juridische bezwaren en knelpunten in de handhaafbaarheid. In het kader van maatregel 5 – genummerd als maatregel 7 in het eerder vrijgegeven ontwerp beleidskader – wordt gekeken naar de juridische en praktische haalbaarheid van een binnenshuis stookverbod in nieuwbouwprojecten die vanaf 1 januari 2028 worden vergund.
5. De uitvoering van een aantal maatregelen vindt op een later moment plaats; de planning hiervan is aangepast. De in het ontwerp beleidskader genoemde subsidie is echter al sinds april 2025 beschikbaar voor aanvraag.
6. De stadsdelen ondersteunen de maatregel om stroompunten voor elektrisch barbecueën te onderzoeken, maar hebben daarbij ook diverse aandachtspunten benoemd. Daarom zullen zij nauw worden betrokken bij de uitvoering van de maatregel.

Deze aanpassingen worden verder uiteengezet in deze *Nota van Beantwoording* en verwerkt in het concept Beleidskader Houtstook Amsterdam. Dit concept wordt door het college ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. De bovengenoemde bevindingen uit de zienswijzen worden ook uiteengezet in deze *Nota van Beantwoording*.

1 Aanleiding

1.1 Waarom een ontwerp Beleidskader Houtstook Amsterdam?

Houtstook gaat samen met de uitstoot van luchtverontreinigende stoffen die schadelijk zijn voor de gezondheid. Tegelijkertijd veroorzaakt houtrook veel overlast. Om deze twee zaken aan te pakken heeft het college een ontwerp Beleidskader Houtstook Amsterdam opgesteld en vrijgegeven voor inspraak. In het beleidskader worden de genoemde problemen en de voorgestelde aanpak van het college verder toegelicht aan de hand van zeven maatregelen. De aanpak richt zich op het verkleinen van de gezondheidsrisico's voor Amsterdammers en bezoekers èn het verminderen van overlast door houtstook

In de *Nota van Beantwoording* wordt een overzicht gegeven van de ingediende zienswijzen en de binnengekomen adviezen van de stadsdelen en Weesp. In dit overzicht wordt tevens de reactie van het college verwoord. Op basis van alle ingediende zienswijzen en de binnengekomen adviezen van de stadsdelen en Weesp heeft het college besloten om het ontwerp Beleidskader Houtstook Amsterdam op een aantal punten aan te passen. In paragraaf 1.5 wordt hier verder op ingegaan.

1.2 Inhoudelijke strekking van ingediende zienswijzen

Er zijn 531 zienswijzen ingediend, waarvan de meeste online zijn ingediend. Het overgrote deel van de zienswijzen is ingediend door Amsterdammers.

Het karakter van de ingediende zienswijzen loopt sterk uiteen. Er is een grote groep mensen die graag ziet dat de gemeente verdergaande maatregelen neemt die houtstook meer beperken of zelfs verbieden. Er zijn echter ook mensen die de voorgestelde maatregelen juist te ingrijpend en/of te betuttelend vinden. Met het Beleidskader Houtstook Amsterdam kiest het college voor realistisch beleid. Er is immers sprake van een transitie die tijd vraagt en waarbij rekening moet worden gehouden met het maatschappelijk draagvlak voor het te voeren beleid. Het college kiest niet meteen voor een totaal stookverbod, maar sluit niet uit dat op termijn een dergelijk stookverbod wordt ingevoerd. Eerst wordt echter het huidige maatregelenpakket uitgevoerd en gemonitord. Twee jaar na vaststelling van het beleidskader gekeken naar het stookgedrag van Amsterdammers ten opzichte van een nulmeting uit 2022. In de tussentijd blijft de gemeente inzetten op het verhogen van de bewust-wording over de schadelijke effecten van houtstook.

Een belangrijke kanttekening is dat de ingediende zienswijzen niet per definitie representatief zijn voor hoe Amsterdammers denken over het thema houtstook. Maar zij geven wél meer inzicht in de problematiek en maken duidelijk dat er de nodige vragen leven over de (negatieve) gezondheidseffecten van houtstook en over de aanpak van de overlast die door houtstook wordt veroorzaakt. In deze *Nota van Beantwoording* wordt verder ingegaan op al deze aspecten.

1.3 Inhoudelijke strekking van adviezen van de stadsdelen en Weesp

Het college heeft de stadsdelen en Weesp uitgenodigd om advies te geven over het ontwerp Beleidskader Houtstook Amsterdam. Deze adviezen lopen qua strekking soms uiteen, maar op sommige punten komen de adviezen overeen. Zo wordt vaak de voorkeur gegeven aan het geven van voorlichting over (onder meer) de negatieve gevolgen van houtstook en het stimuleren van minder dan wel schoner stoken boven meer ingrijpende regelgeving. De verwachting van de stadsdelen is dat stookverboden lastig te handhaven zijn.

Verder valt op dat er enthousiast wordt gereageerd vanuit de stadsdelen op het verkennen van de mogelijkheden om stroompunten te faciliteren voor elektrisch barbecueën. De stadsdelen uiten echter ook zorgen over deze maatregel, met name over de aanleg van de benodigde laadinfrastructuur, het beheer en onderhoud ervan, handhaving en netcongestie. Het college zal de stadsdelen daarom nauw betrekken bij de uitvoering van deze maatregel.

1.4 Belangrijkste conclusies van het college

De ingediende zienswijzen en de adviezen van de stadsdelen en Weesp geven het college meer inzicht in aspecten die zijn verbonden aan het thema houtstook. Het is duidelijk dat dit een belangrijk thema is dat niet alleen veel Amsterdammers, maar ook de bestuurders van de stadsdelen en Weesp bezighoudt. Deze betrokkenheid sterkt het college in de gedachte dat het goed is dat hiervoor specifiek Amsterdams beleid wordt ontwikkeld.

In deze *Nota van Beantwoording* geeft het college een reactie op de ingediende zienswijzen van Amsterdammers en op de adviezen van de stadsdelen en stadsgebied Weesp. De ingebrachte zienswijzen en adviezen hebben het college ertoe gebracht om het Beleidskader Houtstook Amsterdam op een aantal punten aan te passen. Een overzicht van deze aanpassingen wordt gegeven in hoofdstuk 4.

2 Zienswijzen per thema en de reactie van het college

2.1 Steun voor ontwerp Beleidskader Houtstook Amsterdam

Uit tientallen reacties blijkt een overwegend positieve houding over de voorgestelde maatregelen en de aandacht voor houtstook en de daarbijbehorende gevolgen. Deze indieners uiten hun steun voor het beleid en benadrukken het belang van een schonere lucht en een gezondere leefomgeving. Er heerst brede erkenning dat houtstook negatieve gevolgen heeft voor de luchtkwaliteit en dat regulering noodzakelijk is om overlast en gezondheids-risico's te beperken. Amsterdammers geven aan dat zij zelf of in hun omgeving hinder ondervinden van houtrook en zijn blij dat hier eindelijk maatregelen tegen worden genomen.

Meerdere zienswijzen benadrukken dat het beleid een stap in de juiste richting is en moedigen de gemeente aan om door te gaan met verdere regulering. Men ziet het als een noodzakelijke ontwikkeling die past binnen bredere milieu- en klimaatdoelstellingen. Er is begrip voor de complexiteit van het probleem, maar er wordt ook aangedrongen op een daadkrachtige en effectieve uitvoering. Zo hebben de maatregelen daadwerkelijk impact. Daarnaast benadrukken sommigen dat de communicatie en handhaving van het beleid essentieel zullen zijn om het draagvlak te behouden en ervoor te zorgen dat de maatregelen daadwerkelijk effect sorteren. Er zijn ook indieners die aangeven dat zij het positief vinden dat er wordt geluisterd naar de klachten over houtstook. Ze voelen zich serieus genomen en hopen dat de invoering van het beleid de overlast die zij ervaren zal verminderen. Er wordt gewezen op het feit dat houtstook niet alleen gezondheidsrisico's met zich meebrengt, maar ook bijdraagt aan sociale spanningen in buurten waar mensen elkaar aanspreken op het stoken van hout. Door regulering en duidelijke richtlijnen kunnen deze spanningen verminderd worden, zo is de verwachting.

Daarnaast wordt er door verschillende indieners benadrukt dat alternatieve verwarmingsmethoden moeten worden gestimuleerd. Er is waardering voor initiatieven die bewoners helpen bij de overstap naar schonere verwarmingsopties en er wordt gepleit voor subsidies of voorlichting om mensen te ondersteunen bij deze transitie.

Al met al getuigen deze reacties van een breed gedragen besef dat de huidige situatie met betrekking tot houtstook problematisch is en dat ingrijpen noodzakelijk is. Mensen spreken hun waardering uit voor de voorgenomen maatregelen en hopen dat deze daadwerkelijk zullen leiden tot een betere luchtkwaliteit en een gezondere leefomgeving voor iedereen.

Reactie college

Het college waardeert de brede en constructieve inbreng op het ontwerp Beleidskader Houtstook Amsterdam. Veel indieners benadrukken het belang van dit beleidskader en erkennen de overlast en gezondheidsrisico's van houtrook. Vooral bij windstil of mistig weer, wanneer rook blijft hangen, verslechtert de luchtkwaliteit merkbaar. Dit heeft met name impact op mensen met luchtwegaandoeningen zoals astma en COPD, die extra gevoelig zijn voor fijnstof en andere schadelijke stoffen. In verschillende zienswijzen wordt daarom gepleit voor strengere regelgeving, betere handhaving en meer voorlichting. Daarbij wordt vaak verwezen naar de beschikbaarheid van schonere en moderne alternatieven voor houtstook. Sommige indieners dringen zelfs aan op een volledig verbod.

Het college neemt deze zorgen serieus, maar constateert ook dat de reacties sterk uiteenlopen. Daarom is gekozen voor een realistische en stapsgewijze aanpak. Een totaalverbod op houtstook wordt op dit moment niet voorgesteld. Wel wil het college onderzoeken of aanvullende maatregelen, zoals een binnenshuis stookverbod in nieuwbouwprojecten die vanaf 1 januari 2028 worden vergund, en een stookverbod bij ongunstige weersomstandigheden (code rood of oranje van de Stookwijzer). Voor het laatste wordt in 2026 een voorstel gedaan.

Met deze aanpak zoekt het college een evenwicht tussen het beschermen van de volksgezondheid en het stapsgewijs toewerken naar schonere vormen van verwarming. De voorgestelde maatregelen worden zorgvuldig gemonitord. Op basis van de uitkomsten en het maatschappelijk draagvlak kan het beleid in de toekomst eventueel worden aangepast of uitgebreid.

2.2 Stookverbod

Oproep tot stookverbod

Een aanzienlijk aantal Amsterdammers pleit voor een volledig verbod op houtstook in de stad, omdat zij houtrook als een ernstige vorm van overlast en een bedreiging voor de volksgezondheid ervaren. In totaal hebben 196 van de 531 indieners een oproep tot een stookverbod gedaan. Dit komt neer op ongeveer 37% van de indieners. Dit maakt het onderwerp 'oproep tot stookverbod' het meest benoemde onderwerp in de zienswijzen.

Vooral Amsterdammers met luchtwegaandoeningen zoals astma en COPD ondervinden grote hinder van de fijnstof en schadelijke stoffen die vrijkomen bij verbranding. Velen merken op dat rook bij windstilte en mist blijft hangen, waardoor ramen en ventilatieroosters gesloten moeten blijven, wat binnenshuis juist voor een slechtere luchtkwaliteit zorgt. De geurhinder en irritatie aan de luchtwegen worden als onacceptabel beschouwd, en sommige bewoners geven aan dat ze dagelijks gezondheidsklachten ervaren door houtstook in hun omgeving. Daarnaast vinden talrijke indieners dat houtstook niet meer van deze tijd is en dat alternatieve, schonere verwarmingsmethoden beschikbaar zijn. Zij benadrukken dat het recht op schone lucht zwaarder moet wegen dan het individuele plezier van hout stoken en zien parallellen met andere vormen van luchtverontreiniging die in de loop der jaren succesvol zijn aangepakt. Meerdere indieners wijzen op strengere regelgeving in andere steden en landen en roepen de gemeente Amsterdam op om dit voorbeeld te volgen. Zo wordt in de zienswijzen vaker verwezen naar het conditionele stookverbod in Amersfoort, waar niet gestookt mag worden bij code oranje en rood van de Stookwijzer. Volgens deze indieners is dit een effectieve maatregel tegen de overlast die wordt ervaren.

Tot slot dringen velen aan op een daadkrachtige aanpak vanuit de gemeente, waarbij niet alleen regelgeving maar ook strenge handhaving nodig is om houtstook effectief uit te bannen. Naast een verbod wordt aangedrongen op meer bewustwordingscampagnes om mensen te informeren over de schadelijke gevolgen van houtrook.

Reactie college

Een grote groep Amsterdammers wil dat hout stoken helemaal wordt verboden. Zij ervaren ernstige overlast en maken zich zorgen over hun gezondheid. Vooral mensen met longziekten zoals astma en COPD hebben veel last van de fijnstof en schadelijke stoffen die vrijkomen bij houtverbranding. Bij windstil of mistig weer blijft de rook vaak hangen. Dat zorgt voor stank, prikkende ogen of keel en slechte lucht, ook binnenshuis.

Veel indieners vinden dat hout stoken niet meer past in deze tijd. Ze wijzen op schone alternatieven en noemen andere steden zoals Amersfoort, waar al een stookverbod geldt bij slechte weersomstandigheden. Toch zijn de meningen verdeeld. Sommige indieners vinden dat de gemeente strengere regels moet invoeren, anderen vinden de plannen juist te ver gaan of betuttelend.

Het college kiest daarom voor een aanpak in stappen. Een volledig verbod komt er nu nog niet. De gemeente begint met een pakket aan maatregelen dat eerst wordt uitgevoerd en gevolgd (gemonitord). Op basis van wat dat oplevert, wordt later bekeken of het beleid moet worden aangepast of aangescherpt. Ook wordt onderzocht of er genoeg steun is voor extra maatregelen, zoals een binnenshuis stookverbod in nieuwbouwprojecten die vanaf 1 januari 2028 worden vergund, en een stookverbod bij ongunstige weersomstandigheden (code rood of oranje van de Stookwijzer). In 2026 wordt een voorstel gedaan voor het stookverbod bij ongunstige weersomstandigheden.

Tegen stookverbod

Verder valt op dat ongeveer 12% van de 531 indieners aangeeft dat zij tegen een totaal houtstookverbod (op alle momenten van de dag in de hele stad) zijn. Ondanks dat een totaalverbod geen deel uitmaakt van het ontwerp Beleidskader Houtstook Amsterdam.

Deze groep indieners verzet zich tegen een houtstookverbod, omdat zij houtkachels als essentieel ervaren en houtstook als traditie zien. Ze vinden een verbod betuttelend, pleiten voor schonere kachels en wijzen op grote vervuilers die volgens hen ongemoeid blijven. Ook betwijfelen ze de handhaafbaarheid en benadrukken de noodzaak van houtstook in noodsituaties. Ze vragen om maatwerk in plaats van een totaalverbod.

Reactie college

12% van alle indieners geeft aan dat ze 'tegen het houtstookverbod zijn'. In het ontwerp Beleidskader Houtstook Amsterdam stelt het college geen verbod voor op het stoken van hout. In het nieuwe, aangepaste beleidskader stelt het college ook geen verbod voor.

Maatregel 6 (het verbod op de aanleg van rookkanalen in nieuwbouw) uit het eerder ter inspraak vrijgegeven ontwerp beleidskader is geschrapt uit het maatregelenpakket vanwege juridische bezwaren en knelpunten in de handhaafbaarheid. In plaats daarvan is in het nieuwe, beleidskader een onderzoek toegevoegd naar de invoering van een binnenshuis stookverbod in nieuwbouwprojecten die vanaf 1 januari 2028 worden vergund.

Met het Beleidskader Houtstook kiest het college voor een realistische en gefaseerde aanpak. Er wordt erkend dat het realiseren van een verbod op houtstook een transitie is die tijd vraagt. Daarom besluit het college op dit moment niet direct voor een stookverbod, maar wordt eerst het huidige maatregelenpakket uitgevoerd en gemonitord.

2.3 Bezwaren tegen ontwerp Beleidskader Houtstook Amsterdam

Ongeveer 16% van de indieners verzet zich tegen het ontwerp Beleidskader Houtstook Amsterdam omdat ze het zien als betutteling en een onnodige inperking van hun vrijheid. Deze groep indieners geeft aan dat zij zelf kunnen bepalen of ze stoken en op welke manier. Zo geven meerdere indieners bijvoorbeeld aan dat ze nagaan bij hun buren of er sprake is van overlast.

Ze vinden dat de gemeente zich moet richten op grotere problemen zoals woningnood, criminaliteit en bereikbaarheid, in plaats van het reguleren van houtstook. Veel respondenten stellen dat een kleine, vocale groep klagers onevenredig veel invloed heeft gehad op het beleid en dat de overlast wordt overdreven. Daarnaast wordt getwijfeld aan de onderbouwing van de gezondheidsrisico's en wordt gewezen op grotere vervuilers zoals het verkeer, de industrie en Schiphol.

Houtstook wordt bovendien door deze indieners beschouwd als een eeuwenoude traditie en een belangrijk onderdeel van hun woongenot. Zij vrezen daarom dat dit beleid slechts het begin is van een reeks verdere beperkingen, zoals een verbod op barbecues en vuurkorven.

In plaats van een verbod pleiten velen voor duidelijke richtlijnen en bewustwording over verantwoord stoken, zodat rekening wordt gehouden met overlast zonder onnodige restricties.

Enkele indieners uiten kritiek op de inspraakprocedure. Zij vinden het problematisch dat ook mensen buiten Amsterdam zienswijzen konden indienen, omdat het beleid primair bedoeld is voor Amsterdammers. Er wordt gepleit voor een strengere controle op de herkomst van reacties, zodat alleen belanghebbenden binnen de gemeente daadwerkelijk invloed hebben op het besluitvormingsproces.

Meerdere indieners die aangeven tegen het ontwerp beleidskader te zijn, merken daarbovenop op dat bepaalde deskundige partijen, zoals de Nederlandse Haarden- en Kachelbranche (NHK), niet zijn meegenomen in de onderliggende onderzoeken en bronnen. Dit roept vragen op over de volledigheid en objectiviteit van de gebruikte informatie bij de beleidsvorming.

Reactie college

Het college heeft de reacties gelezen van indieners die het niet eens zijn met het voorstel voor het nieuwe houtstookbeleid. De zorgen die zij uiten – bijvoorbeeld over betutteling of het beperken van vrijheid – worden serieus genomen.

Sommige indieners geven aan dat de gemeente zich beter kan richten op andere onderwerpen, zoals het woningtekort, criminaliteit of het openbaar vervoer. Het college onderkent dat deze thema's belangrijk zijn, maar benadrukt dat ook schone lucht en gezondheid prioriteit verdienen – zeker in een dichtbevolkte stad als Amsterdam.

Ook twijfelen sommige indieners aan de informatie over de gezondheidsrisico's van houtrook. Zij wijzen op andere vervuilers, zoals verkeer of Schiphol. Toch blijkt uit onderzoek dat houtstook na industrie een grote bron van fijnstof is (vooral het kleine stofdeeltje PM2,5). Dit is schadelijk voor de gezondheid, vooral voor mensen met bijvoorbeeld astma of COPD. Daarom wil de gemeente houtstook beter regelen, ook al hoort het voor veel mensen bij hun woongenot of traditie.

Onder deze groep indieners leeft verder de zorg dat het beleid later misschien tot strengere regels zal leiden. Nu stelt het college nog géén verbod voor. Eerst worden de voorgestelde maatregelen uitgevoerd en in de praktijk gevolgd (gemonitord). Vervolgens bekijkt het college of de maatregelen leiden tot het gewenste effect en of er meer nodig is.

Sommige indieners geven aan dat zij de inspraakprocedure niet goed vonden verlopen, bijvoorbeeld omdat ook mensen van buiten Amsterdam konden reageren. Om juist Amsterdamse belanghebbenden te bereiken, heeft de gemeente voornamelijk via haar eigen communicatiekanalen gecommuniceerd. Hoewel het lastig is te controleren waar indieners precies vandaan komen, gaat het college op basis van de inhoud van de reacties ervan uit dat het grootste deel afkomstig is van inwoners van de stad.

Een aantal indieners merkt daarnaast op dat bepaalde deskundige partijen, zoals de Nederlandse Haarden- en Kachelbranche (NHK), volgens hen onvoldoende zijn betrokken bij de totstandkoming van het beleid.
De gemeente is bekend met de standpunten van de NHK en volgt de landelijke ontwikkelingen op dit gebied nauwgezet. Tijdens de inspraakperiode over het ontwerp beleidskader heeft het college contact gehad met een prominent lid van de kachelbranche in Amsterdam.
Het college erkent echter dat dit contact intensiever had gekund en zal verkennen hoe relevante belanghebbenden waar nodig beter betrokken kunnen worden bij toekomstige beleidsvorming.

Omdat de meningen over dit onderwerp zo verschillen en het een ingewikkeld thema is, kiest het college voor een zorgvuldige aanpak in stappen. De komende tijd worden de maatregelen ingevoerd en goed gevolgd. Op basis van de resultaten kan later besloten worden of er aanpassingen nodig zijn.

2.4 Verhouding tot andere bronnen

Een deel van de indieners (27 zienswijzen, circa 5 procent) richt zich op de verhouding tussen houtstook en andere vervuilingsbronnen. Zij vinden dat houtstook niet los gezien moet worden van bredere luchtvervuiling door onder andere scheepvaart, afvalverbranding en wegverkeer. Zij vragen zich af of de strikte maatregelen tegen houtstook proportioneel zijn en welke daadwerkelijke winst hiermee wordt behaald zolang andere vervuilingsbronnen onverminderd blijven bestaan. Deze indieners pleiten voor een bredere analyse van de bijdrage van houtstook aan luchtvervuiling in vergelijking tot deze sectoren.

Deze groep indieners wijst er ook op dat de gemeente aan de ene kant houtstook wil beperken, maar aan de andere kant het gebruik van aardgas ontmoedigt. Hierdoor zouden sommige huishoudens geen andere betaalbare verwarmingsopties meer hebben. Een verbod op houtstook zou hen in een lastige positie brengen, aldus deze indieners.

In plaats van een totaalverbod stelt deze groep indieners voor om schonere technieken, zoals filters en efficiëntere verbranding, te stimuleren. Over het algemeen vinden deze 27 indieners dat houtstook niet op zichzelf beoordeeld moet worden, maar dat het gemeentelijk beleid een evenwichtige aanpak moet hanteren waarin de grootste vervuilers eerst worden aangepakt.

Reactie college

In meerdere zienswijzen wordt aangegeven dat houtstook niet los moet worden gezien van andere bronnen van luchtvervuiling. Ook verkeer, scheepvaart, industrie en andere sectoren dragen bij aan ongezonde lucht. Meerdere Amsterdammers vragen zich af of het eerlijk is dat met name huishoudens worden aangesproken, terwijl grotere vervuilers volgens hen minder zichtbaar worden aangepakt.

Het college begrijpt deze zorgen. Luchtverontreiniging is inderdaad het gevolg van verschillende bronnen, waaronder verkeer, industrie, luchtvaart, scheepvaart, mobiele werktuigen en houtstook door huishoudens.

Amsterdam voert al jaren actief beleid om deze verschillende vervuilingsbronnen aan te pakken. De mate van invloed die de gemeente daarop kan uitoefenen, verschilt echter. Op sommige bronnen – zoals scheepvaart en industrie – heeft de landelijke overheid meer zeggenschap. Daar waar de gemeente wél beleidsruimte heeft, wordt die benut. Denk daarbij aan maatregelen op het gebied van verkeer, kleinere vaartuigen, mobiele werktuigen en houtstook.

Het beleidskader richt zich momenteel met name op het vergroten van bewustwording over de negatieve gevolgen van houtstook en het stimuleren van schonere alternatieven. Er is bewust gekozen voor een stapsgewijze aanpak. Verboden zijn op dit moment niet aan de orde. De gemeente blijft het beleid zorgvuldig monitoren en evalueren, en past het waar nodig aan om de effectiviteit en proportionaliteit te waarborgen.

2.5 Alternatieve maatregelen

Naast de 196 indieners die vragen om houtstook te verbieden, stellen 40 indieners verschillende alternatieve maatregelen voor ten opzichte van de voorstellen in het ontwerp van het beleidskader. Zij geven de voorkeur aan oplossingsrichtingen die niet gericht zijn op een verbod, maar op innovatie, stimulering en het vergroten van bewustwording.

Verschillende suggesties worden gedaan, waaronder het verplicht stellen van filters op rookkanalen, zodat fijnstofuitstoot wordt verminderd. Ook worden subsidies voorgesteld om oude kachels te vervangen door efficiëntere, schonere modellen. Sommigen stellen voor om een stookcursus verplicht te stellen, waarbij Amsterdammers leren hoe ze op een manier kunnen stoken die zo min mogelijk schadelijke stoffen produceert.

Andere indieners vinden dat de gemeente moet kijken naar bredere maatregelen om luchtvervuiling aan te pakken, zoals een versnelde elektrificatie van het wagenpark, strenger beleid op industrie en havenactiviteiten en betere isolatiemaatregelen voor woningen, zodat Amsterdammers minder afhankelijk worden van houtstook voor verwarming.

Reactie college

Het college neemt kennis van de voorstellen van meerdere indieners om andere maatregelen te treffen, zoals het verplicht stellen van filters op rookkanalen of het vervangen van oudere houtkachels door nieuwere modellen. Deze alternatieven zijn bekend bij het college, maar er is op dit moment voor gekozen ze niet toe te passen, onder andere omdat er nog onzekerheid bestaat over de werking en uitvoerbaarheid ervan.

De kachelbranche zelf geeft aan dat filters achteraf plaatsen net zo duur is als een nieuwe kachel en dat deze niet goed werken als de plaatsing niet goed gebeurt. Ook is er geen onafhankelijk onderzoek dat laat zien of zulke filters echt goed werken. Filters moeten bovendien regelmatig worden schoongemaakt, en daar is geen toezicht op.

Ook het vervangen van oude kachels lost het probleem niet op. Nieuwe kachels stoten nog steeds schadelijke stoffen uit, zoals fijnstof. Bovendien worden ze soms juist intensiever gebruikt, bijvoorbeeld omdat mensen er net in hebben geïnvesteerd. Hierdoor neemt de luchtvervuiling niet per se af. Alleen in specifieke gevallen – zoals bij huishoudens waar zeer intensief of vervuilend wordt gestookt – kan vervanging enige verbetering opleveren.

Daarom kiest de gemeente nu voor andere maatregelen die beter uitvoerbaar zijn. Die maatregelen worden eerst getest en in de gaten gehouden. Als blijkt dat ze niet genoeg effect hebben, kunnen er in de toekomst alsnog strengere maatregelen volgen.

Een van de huidige maatregelen is maatregel 5 (in het aangepaste beleidskader aangeduid als maatregel 4: Consultatietraject met bewoners vanaf 2026). Daarbij wordt per buurt onderzocht wat de knelpunten zijn, en zoekt de gemeente samen met bewoners naar passende oplossingen. Ook alternatieve voorstellen, zoals het plaatsen van filters of het vervangen van kachels, kunnen in dit traject worden besproken.

2.6 Maatregelenpakket is niet voldoende

Naast de 16% die zich verzet tegen het voorgestelde beleid, is er ook een groep indieners die zich niet in het beleid kan vinden, maar dan omdat zij het beleid niet streng genoeg vinden. In 35 zienswijzen wordt aangegeven dat de voorgestelde maatregelen als onvoldoende worden beschouwd om de overlast en schadelijke effecten van houtstook effectief aan te pakken. Er is een duidelijke oproep om verdergaande stappen te nemen, zoals een algeheel verbod op houtstook in de stad of specifieke verboden per buurt, afhankelijk van de bebouwingsdichtheid, luchtkwaliteit en het aantal longpatiënten. Er wordt gepleit voor intensievere voorlichting en educatie, onder meer via scholen en persoonlijk gerichte brieven in plaats van algemene folders. Een aantal van deze indieners vreest dat de transitie naar aardgasvrij zal leiden tot een toename van houtstook, vooral in oudere panden waar warmtepompen minder geschikt zijn, waardoor de luchtkwaliteit verder verslechtert.

Daarnaast uiten indieners kritiek op de landelijke overheid, die volgens hen wel maatregelen neemt tegen de tabaksindustrie en roken, maar houtstook grotendeels ongemoeid laat. Er wordt gepleit voor strengere regelgeving, zoals een vergunningsplicht en heffingen voor houtkachels. Ook wordt voorgesteld om naast houtstook op kachels, het gebruik van houtskoolbarbecues in de stad te verbieden.

Sommige indieners geven aan ernstige overlast te ervaren, zoals rook die hun woning binnendringt, waardoor ze ventilatiekanalen moeten afsluiten en kieren moeten afplakken. Zij eisen directe en effectieve maatregelen, zoals een totaalverbod op houtstook binnen de gemeentegrenzen, om de gezondheidsschade aanzienlijk te beperken.

Reactie college
De gemeente wil de overlast en gezondheidsrisico's van houtstook aanpakken. Dat gebeurt stap voor stap. Minder hout stoken vraagt namelijk om een verandering in de samenleving, en dat kost tijd. Daarbij kijkt de gemeente ook naar wat haalbaar is en waar voldoende draagvlak voor bestaat.

In het kader van maatregel 5 van het beleidskader (Onderzoek naar de regulering van houtstook in 2026) wordt wél gekeken naar de juridische en praktische haalbaarheid van een binnenshuis stookverbod in nieuwbouwprojecten die vanaf 1 januari 2028 worden vergund. In 2026 volgt daarnaast een voorstel over de vraag of en op welke wijze een stookverbod bij code rood en oranje van de Stookwijzer wenselijk en uitvoerbaar is.

Wilt u meer weten over waarom er nog geen volledig stookverbod is? Lees dan verder onder het kopje 2.2 'Stookverbod'.

2.7 Gezondheid

Naast de inhoudelijke reacties over de maatregelen, is er een aanzienlijk aantal zienswijzen waarin Amsterdammers hun bezorgdheid over hun gezondheid en ervaren overlast delen. Ongeveer 21% van de indieners maakt zich zorgen over de gezondheidsrisico's van houtstook en dringt aan op strengere maatregelen of een verbod. Zij wijzen op de schadelijke effecten van fijnstof, roet en andere giftige stoffen die vrijkomen bij het verbranden van hout. Vooral kwetsbare groepen, zoals mensen met astma, COPD en andere luchtwegaandoeningen, ervaren dagelijks problemen door houtrook. Veel indieners melden benauwdheid, hoesten, hoofdpijn en een algemene verslechtering van hun gezondheid door de blootstelling aan houtstook in hun buurt.

Daarnaast wordt benadrukt dat langdurige blootstelling aan houtrook niet alleen directe klachten veroorzaakt, maar ook kan bijdragen aan ernstige ziekten zoals longkanker en hart- en vaatziekten. Sommigen vinden het onbegrijpelijk dat de gemeente Amsterdam zich inzet voor een schonere stad, maar houtstook niet strenger aanpakt terwijl de gezondheidsrisico's vergelijkbaar zijn met die van verkeersuitstoot en sigarettenrook.

Veel indieners pleiten voor strengere regelgeving, handhaving en bewustwordingscampagnes om inwoners te informeren over de gezondheidsrisico's van houtrook. Sommigen vinden dat houtstook in stedelijke gebieden helemaal verboden moet worden, terwijl anderen vragen om beperkingen bij bepaalde weersomstandigheden of in specifieke wijken. De algemene boodschap is duidelijk: het recht op schone lucht en gezondheid moet voorrang krijgen op het individuele plezier van hout stoken.

Reactie college

De gemeente betreurt het dat sommige Amsterdammers gezondheidsklachten ervaren als gevolg van houtrook. Een goede gezondheid en een schone leefomgeving zijn belangrijke uitgangspunten voor het gemeentelijk beleid. Daarom stelt het college in het beleidskader een pakket maatregelen voor om de risico's van houtstook te verkleinen.

Zo wordt de voorlichtingscampagne uitgebreid, zodat mensen beter weten hoe zij de risico's van houtstoken kunnen verminderen. Verder kijkt de gemeente bijvoorbeeld samen met bewoners in buurten waar veel rookoverlast is naar een aanpak die past bij de lokale situatie.

Daarnaast wordt wél gekeken naar de juridische en praktische haalbaarheid van een stookverbod binnenshuis in nieuwbouwprojecten die vanaf 1 januari 2028 worden vergund. Ook volgt in 2026 een voorstel over de wenselijkheid en uitvoerbaarheid van een tijdelijk stookverbod bij mistig of windstil weer (code oranje of rood van de Stookwijzer).

De subsidieregeling voor het verwijderen of onbruikbaar maken van rookkanalen is inmiddels beschikbaar en kan worden aangevraagd.

Twee jaar nadat het beleid is vastgesteld, beoordeelt de gemeente of de maatregelen effectief zijn en of bijsturing nodig is.

2.8 Overlast

2.8.1 Overlast door binnenstook

Ongeveer 26% van de indieners meldt hinder door houtstook binnenshuis, vooral in dichtbevolkte woonwijken waar rook zich gemakkelijk verspreidt. Overlast is 138 keer benoemd in de zienswijzen en daarmee het tweede meest benoemde onderwerp.

Veel bewoners geven aan dat de rook van open haarden en houtkachels hun woningen binnendringt, waardoor zij ramen en ventilatieroosters moeten sluiten om de stank buiten te houden. Dit leidt tot een slechter binnenklimaat en kan gezondheidsklachten veroorzaken, zoals geïrriteerde luchtwegen, benauwdheid en hoofdpijn. Met name Amsterdammers met astma en COPD ervaren een toename van klachten, vooral bij windstil weer of mist.

Daarnaast vinden relatief veel indieners dat er sprake is van een gebrek aan bewustzijn bij Amsterdammers die hout stoken en dat zij beperkte mogelijkheden hebben om wat te doen aan de ervaren overlast. Pogingen om buren hierover aan te spreken, leiden volgens deze indieners vaak tot irritatie of worden niet serieus genomen. Ook geven deze indieners aan dat meldingen bij de gemeente weinig effect hebben. Daarom pleiten zij voor strengere regelgeving en handhaving, bijvoorbeeld door het instellen van stookverboden bij ongunstige weersomstandigheden en in bepaalde gebieden.

Tot slot benadrukt deze groep indieners dat houtstook niet meer past in een stedelijke omgeving en dat maatregelen nodig zijn om overlast structureel te verminderen. Hoewel sommigen bewustwordingscampagnes als een mogelijke oplossing zien, is er een brede oproep voor strengere beperkingen of een verbod op houtstook in dichtbevolkte buurten. De algemene boodschap is dat de luchtkwaliteit en volksgezondheid voorrang moeten krijgen op het individuele recht om binnenshuis hout te stoken.

Reactie college

De gemeente begrijpt de zorgen over rookoverlast door houtstook, vooral in wijken waar huizen dicht op elkaar staan. Ongeveer 1 op de 4 mensen die hebben gereageerd, geeft aan last te hebben van houtrook. Sommigen krijgen hierdoor zelfs gezondheidsklachten, zoals benauwdheid, hoofdpijn of geïrriteerde luchtwegen. Vooral mensen met astma of COPD hebben hier extra veel last van, zeker bij windstil of mistig weer.

De gemeente snapt ook dat veel mensen zich machteloos voelen. Wie overlast meldt bij de gemeente of in gesprek gaat met de buren, merkt vaak dat er weinig verandert. Deze signalen worden serieus genomen.

Daarom kiest de gemeente voor een aanpak in stappen, gericht op buurten waar veel overlast is. In deze buurten wordt samen met bewoners gekeken naar het probleem en worden passende maatregelen gezocht. Ook wordt de voorlichtingscampagne uitgebreid, zodat meer mensen zich bewust worden van de gevolgen van houtstoken.

Daarnaast bekijkt de gemeente in 2026 de mogelijkheid van een tijdelijk stookverbod bij windstil of mistig weer (code oranje of rood volgens de Stookwijzer). Ook wordt gekeken naar een stookverbod binnenshuis in nieuwbouw-projecten die vanaf 1 januari 2028 worden vergund.

2.8.2 Overlast door buitenstook

Niet alleen door houtstook binnenshuis wordt overlast ervaren, maar ook door buitenstook. De reacties richten zich voornamelijk op rookoverlast in woonwijken, parken en bij horecagelegenheden die houtgestookte ovens gebruiken. Ongeveer 5% van de indieners heeft in zijn zienswijzen aangegeven overlast te ervaren door buitenstook.

Een deel van de indieners ervaart hinder van vuurkorven, buitenhaarden en houtgestookte barbecues in tuinen en parken. Zij geven aan dat rook zich bij ongunstige weersomstandigheden ophoopt en binnenshuis doordringt, waardoor ze gedwongen worden om ramen en deuren gesloten te houden. Vooral op windstille dagen blijft de rook lang hangen, wat de overlast verergert.

Daarnaast wordt specifiek gewezen op houtgestookte horecagelegenheden zoals pizzeria's, die dagelijks grote hoeveelheden hout verbranden. Sommige indieners stellen dat deze ovens het hele jaar door rookoverlast veroorzaken en dat vooral het opstarten van de verbranding voor een piek in uitstoot zorgt. Dit zou een groter probleem zijn dan incidentele buitenstook door bewoners.

Ook worden volkstuinen genoemd als plekken waar regelmatig hout wordt verbrand. Sommige bewoners pleiten daarom voor een gerichte aanpak, in plaats van een algemeen verbod op buitenstook. Zij vinden dat een verbod op alle vormen van houtstook te ver gaat, terwijl strengere regels voor specifieke overlastbronnen effectiever kunnen zijn.

Reactie college

De gemeente begrijpt dat houtstook in de buitenlucht, bijvoorbeeld barbecues of open vuren, ook tot overlast kan leiden. Overlast daarvan wordt misschien minder vaak gemeld dan de overlast van binnenshuis stoken, maar de zorgen hierover worden serieus genomen.

De gemeente bekijkt of er op sommige plekken, zoals parken, stroomaansluitingen kunnen komen. Zo kunnen mensen koken of barbecueën zonder houtskool te gebruiken. Ook gaat de gemeente in gesprek met recreatieplekken waar kinderen gebruikmaken van open vuren. Samen wordt gezocht naar veilige en minder vervuilende alternatieven.

Daarnaast organiseert de gemeente elke zomer een voorlichtingscampagne. Die gaat over verantwoord barbecueën en over alternatieven voor hout stoken in de buitenlucht.

2.9 Luchtkwaliteit

Sommige Amsterdammers uiten hun zorgen over de schadelijke gevolgen van houtstook op de luchtkwaliteit. Ze vinden het tegenstrijdig dat de gemeente maatregelen neemt om de lucht schoner te maken, terwijl particuliere houtstook nog steeds wordt toegestaan. Houtrook wordt gezien als een van de grootste vervuilers, waarbij er zelfs meer fijnstof vrijkomt dan bij het wegverkeer. Inwoners ervaren directe overlast: rook dringt hun woningen binnen, en ze kunnen hun ramen niet openen door de stank.

Er is een oproep tot meer bewustwording over de impact van houtstook op de luchtkwaliteit. Meerdere indieners stellen dat de voorgestelde maatregelen strenger moeten, bijvoorbeeld door vuurkorven in tuinen te verbieden zoals in Utrecht. Daarnaast wordt gewezen op alternatieve brandstoffen die minder slecht zijn voor de luchtkwaliteit.

Ook wordt benoemd dat niet alleen houtkachels, maar ook barbecues bijdragen aan luchtvervuiling, vooral in dichtbebouwde gebieden. Een aantal indieners geeft aan volledig tegen houtstook te zijn, vanwege gezondheids-problemen zoals astma.

Kortom, er is een sterke roep om een steviger beleid dat de luchtkwaliteit in Amsterdam meer verbetert.

2.10 Afhankelijkheid van houtstook

Reactie college
Luchtvervuiling is het gevolg van verschillende bronnen, zoals verkeer, industrie, scheepvaart, huishoudens, vliegtuigen en machines op bouwplaatsen.

De gemeente Amsterdam probeert al jaren alle bronnen van luchtvervuiling aan te pakken, maar heeft vooral invloed op zaken waar zij zelf over gaat, zoals houtstook, verkeer, kleine boten en mobiele werktuigen.

Op andere vervuilers, zoals industrie, grote schepen en vliegtuigen, heeft de gemeente minder directe invloed. Toch wordt ook daarvoor beleid gemaakt, waar dat mogelijk is.

Meerdere indieners benadrukken dat houtstook voor sommige huishoudens niet slechts een luxe is, maar een noodzakelijke en betaalbare manier om hun woning te verwarmen, vooral in tijden van hoge energieprijzen.

Een specifiek probleem doet zich voor op woonboten, waar bewoners vaak geen aansluiting hebben op het reguliere gas- of warmtenet en afhankelijk zijn van alternatieve warmtebronnen, zoals houtkachels. Sommigen geven aan dat er in de havengebieden veel oudere woonboten liggen die niet geschikt zijn voor elektrische verwarmingsopties en waarbij houtstook de enige reële manier is om warm te blijven in de winter. Indien houtstook wordt beperkt of verboden, vrezen deze bewoners dat zij in een onhoudbare situatie terechtkomen.

Daarnaast wijzen sommige indieners erop dat huishoudens die moeite hebben om energiekosten te betalen, nu soms overstappen op hout als alternatief voor dure gas- en elektriciteitsprijzen. Een verbod zou hen verder in de problemen brengen. Er wordt gepleit voor compensatie-maatregelen, zoals gerichte subsidies voor schonere verwarmingsopties of kortingen op energie, zodat kwetsbare groepen niet onevenredig hard worden getroffen door het beleid.

Reactie college
Het college is zich ervan bewust dat bewoners van woonboten afhankelijk kunnen zijn van houtstook als noodzakelijke (bij)verwarming. Woonboten hebben vaak geen aansluiting op het reguliere gas- of warmtenet. Daarnaast is de gemeente bekend met dat sommige Amsterdammers, mede door de hoge energiekosten, kiezen voor houtstook om hun woning te verwarmen. Bij eventuele verdere ontwikkeling van toekomstig beleid zal er rekening worden gehouden met deze Amsterdammers, zodat zij niet onevenredig worden geraakt door eventuele maatregelen.

2.11 Oproep tot meer maatwerk (onderscheid installaties en manier van stoken)

Een aantal indieners is van mening dat het voorgestelde beleid tekortschiet door geen onderscheid te maken tussen verschillende soorten houtstook. Zij stellen dat vervuilende open haarden en moderne, efficiënte houtkachels niet op één lijn moeten worden gesteld, omdat moderne kachels schoner verbranden en minder fijnstof uitstoten.

Maatregelen zouden zich volgens hen vooral hierop moeten richten in plaats van op een breed verbod. Daarnaast wordt gesuggereerd dat bewoners gestimuleerd moeten worden om oudere, vervuilende haarden en kachels te vervangen door schonere alternatieven. Dit zou een effectievere en eerlijkere benadering zijn, die beter aansluit bij technologische ontwikkelingen binnen de sector.

Daarnaast zijn er meerdere zienswijzen ingediend over het onderwerp “Bewust stoken.” Amsterdammers die hout stoken geven aan dat zij dit op een verantwoorde manier doen en dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen bewust en onzorgvuldig stoken. Ze wijzen erop dat door gebruik te maken van droog, onbehandeld hout en door rekening te houden met weersomstandigheden, overlast aanzienlijk verminderd kan worden.

Reactie college

Het college is blij te horen dat veel Amsterdammers bewust kiezen voor moderne, efficiëntere houtkachels en dat zij droog, onbehandeld hout gebruiken en rekening houden met weersomstandigheden om overlast te beperken. In de flyers die Amsterdam elke winter en zomer verspreidt in het kader van bewustwordingscampagnes (maatregel 1) wordt dit actief gestimuleerd, als men ervoor kiest om toch te stoken.

Het college neemt kennis van de wens om een onderscheid te maken tussen typen houtstook. Tegelijkertijd wijst het college erop dat ook met moderne kachels en verantwoorder stoken nog steeds veel ongezonde stoffen vrijkomen. Er kan nog steeds veel overlast ontstaan. Het college streeft daarom naar een evenwichtige aanpak, waarin technologische ontwikkelingen en de bescherming van de volksgezondheid samen in overweging worden genomen.

2.12 Maatregelen (1 tot en met 7)

Het ontwerp Beleidskader Houtstook Amsterdam (dat is vrijgegeven in oktober 2024) bevat een zevental maatregelen. In deze paragraaf worden de zienswijzen per maatregel samengevat, telkens gevolgd door een reactie van het college. Om herhaling te voorkomen wordt daarbij waar mogelijk verwezen naar (tekstpassages uit) de paragrafen 2.1 tot en met 2.5.

Maatregel 1 - Bewustwordingscampagne over de gezondheidsrisico’s en de overlast van houtstook breder uitrollen

Er zijn 28 zienswijzen ingediend over bewustwording, oftewel 5,26% van het totaal. Indieners geven aan dat de gemeente meer zou moeten inzetten op voorlichting in plaats van op een verbod. Zij stellen voor om gerichte informatiecampagnes te starten, bijvoorbeeld via scholen, flyers en digitale kanalen zoals de Stookwijzer.

Meerdere indieners vinden dat bewoners beter geïnformeerd moeten worden over de schadelijke gevolgen van houtstook, zowel voor henzelf als voor hun buren. Anderen benadrukken dat bewustwording kan helpen om slechte stookgewoonten te verminderen en zo overlast te beperken zonder dat er een totaalverbod nodig is.

Reactie college

Het college kan zich vinden in dat bewustwording kan bijdragen aan het verminderen van slechte stookgewoonten. Hetzelfde geldt voor het benadrukken van de gezondheidsrisico’s voor de inwoner die stookt, als voor de omwonenden. Deze invalshoek zal nadrukkelijker worden meegenomen in de bewustwordingscampagne.

Maatregel 2 - Subsidie voor de verwijdering van het rookkanaal in 2025

Er zijn 15 zienswijzen ingediend over subsidies, wat neerkomt op 2,82% van het totaal. Een deel van de indieners ziet subsidie voor het laten verwijderen of het onbruikbaar laten maken van het rookkanaal als een effectieve manier om houtstook te verminderen zonder een volledig verbod op te leggen.

Een paar indieners, die net buiten IJburg wonen, geven aan dat zij ook gebruik willen maken van de subsidie.

Daarnaast is een deel van deze indieners voorstander van financiële ondersteuning voor huishoudens die hun houtkachel willen vervangen door een schoner alternatief, zoals een pelletkachel, warmtepomp of aansluiting op een warmtenet.

Ongeveer 40% van de indieners binnen dit thema stelt dat subsidies (ook) moeten worden ingezet om filters of andere emissiebeperkende technieken voor bestaande houtkachels toegankelijker te maken, in plaats van een volledige overstap te eisen naar andere verwarmingsmethoden. Zij vinden dat dit een realistischer en haalbaarder alternatief is dan een verbod.

Daartegenover staat dat ongeveer 35% van de indieners binnen dit onderwerp waarschuwt dat subsidies alleen zinvol zijn als er voldoende betaalbare en haalbare alternatieven beschikbaar zijn. Zij vrezen dat sommige huishoudens, met name in energiearmoede, alsnog afhankelijk zullen blijven van houtstook en dat de subsidiecriteria goed moeten worden afgestemd op deze doelgroep.

Daarnaast zijn een paar indieners van mening dat subsidies gekoppeld moeten worden aan voorlichting over verantwoord stoken. Zij stellen dat enkel financiële prikkels niet voldoende zijn, maar dat er ook bewustwording moet worden gecreëerd over de impact van houtrook en het belang van schone stooktechnieken.

Reactie college

Update – subsidie voor IJburg > stadsbreed:
In het ontwerp Beleidskader Houtstook Amsterdam, dat op 21 oktober 2024 is vrijgegeven ter inspraak, stond vermeld dat deze subsidie uitsluitend beschikbaar wordt gesteld voor IJburg. Zowel inwoners als ambtelijke collega's hebben aangegeven dat de behoefte breder is, vaak met als argument dat de overlast en gezondheidsrisico's ook buiten IJburg plaatsvinden. De voorgestelde insteek is daarom nu een stadsbrede subsidie, inclusief Weesp.

Update – subsidie zal geen onderdeel zijn van het Beleidskader Houtstook Amsterdam:
Bij nader inzien is gebleken dat deze subsidie kan worden opgenomen in een bestaande subsidieregeling. Voor de subsidie is een apart bestuurlijk traject ingericht en sinds april 2025 beschikbaar gesteld, om Amsterdammers eerder tegemoet te komen in de kosten voor het verwijderen of onbruikbaar maken van het rookkanaal. De subsidie wordt daarom niet opgenomen in het conceptbeleidskader dat later dit jaar ter vaststelling aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

Het college waardeert de constructieve inbreng over deze subsidie en andere subsidiemogelijkheden. Ook neemt het college kennis van de signalen dat er rekening moet worden gehouden met inwoners die (deels) afhankelijk zijn van houtstook als noodzakelijke (bij)verwarming, en erkent dat gerichte communicatie in combinatie met de subsidie nodig is.

De subsidie is nu vormgegeven als pilot. Na afloop wordt geëvalueerd of een vervolg met een groter budget nodig en zinvol is. Daarover besluit het college op een later moment.

Maatregel 3 - Mogelijkheden onderzoeken voor elektrisch barbecueën in parken, plantsoenen en bossen in 2025

Een aantal Amsterdammers heeft gereageerd op het voorstel om stroompunten in parken te plaatsen als alternatief voor houtgestookte barbecues en vuurkorven. De meningen over dit idee lopen uiteen.

Bijna de helft van de indieners binnen dit thema steunt het voorstel en ziet stroompunten als een duurzaam en praktisch alternatief dat bijdraagt aan een betere luchtkwaliteit. Zij vinden dat het aanbieden van een elektrisch alternatief de drempel verlaagt voor bewoners om minder vervuilende opties te gebruiken, vooral in drukbezochte parken waar rookoverlast een probleem kan zijn.

Circa 35% van de indieners betwijfelt of dit een effectieve oplossing is. Er wordt opgemerkt dat het gebruik van stroompunten afhankelijk is van de beschikbaarheid, de locatie en de functionaliteit van de voorzieningen, en dat niet iedereen een eigen elektrische barbecue meeneemt naar een park. Daarnaast vragen sommigen zich af of de aanleg en het onderhoud van deze stroompunten opweegt tegen de daadwerkelijke milieuwinst.

Een deel van de indieners vindt dat een verbod op houtgestookte barbecues te ver gaat en dat het plaatsen van stroompunten geen garantie biedt dat mensen deze ook daadwerkelijk gaan gebruiken. Zij benadrukken dat het gezelligheidsaspect van houtstook niet zomaar vervangen kan worden door een elektrische optie.

Al met al is er steun voor het idee om schonere alternatieven te bieden, maar er zijn ook zorgen over de praktische uitvoerbaarheid en de vraag of het plaatsen van stroompunten daadwerkelijk leidt tot een afname van houtgestookte barbecues.

Reactie college
Het college ziet dat het aanleggen, beheren en handhaven van laadinfrastructuur in parken en plantsoenen ingewikkeld is. Daarom wordt eerst onderzocht of elektrisch barbecueën een goed alternatief kan zijn voor barbecues op hout of houtskool in de openbare ruimte. In dat onderzoek wordt ook gekeken naar wat er nodig is om dit goed te regelen: van aanleg tot toezicht.

Opvallend is dat in meerdere reacties op deze maatregel zorgen worden geuit over een mogelijk verbod op barbecueën. In het ontwerp van het Beleidskader Houtstook Amsterdam (oktober 2024) stelt het college echter géén barbecueverbod voor. Ook in het aangepaste voorstel dat later dit jaar aan de gemeenteraad wordt voorgelegd, komt geen verbod te staan.

Maatregel 4 - Inzetten op vervangen van stookplaatsen in recreatieplekken voor kinderen door alternatieve invulling, vanaf 2025

Een aantal indieners spreekt zich nadrukkelijk uit vóór het beperken of verbieden van houtstook en barbecueën op houtskool in natuurspeeltuinen en andere speelplekken. Zij benadrukken dat rook in deze omgevingen schadelijk is voor de gezondheid, vooral voor jonge kinderen, en onverenigbaar is met een veilige en gezonde speelomgeving. Ook is er steun voor het vervangen van bestaande stookplaatsen door rookvrije alternatieven. De onderliggende boodschap is dat kinderen recht hebben op schone lucht, en dat houtrook op speelplekken onwenselijk is.

Tegelijkertijd uiten enkele organisaties, zoals verenigingen en stichtingen, zorgen over de voorgestelde maatregel. Zij wijzen op het belang van (recreatief) gebruik van vuur in de openbare ruimte, waaronder koken en samenkomen rond een vuurplaats. Volgens deze partijen draagt gecontroleerde houtstook bij aan sociale cohesie en educatie over natuur en duurzaamheid. Zij vrezen dat een algeheel verbod het karakter van natuurspeeltuinen en de betrokkenheid van buurtbewoners kan aantasten.

Reactie college
Het college begrijpt de zorgen van indieners over houtstook op plekken waar kinderen spelen, zoals natuurspeeltuinen. Rook op deze locaties is schadelijk voor de gezondheid, met name voor jonge kinderen, en past niet bij een veilige en gezonde speelomgeving. Het college deelt de wens om, waar mogelijk, samen met betrokken partijen te kijken naar schonere alternatieven voor bestaande stookplaatsen. Tegelijkertijd worden de zorgen van organisaties die waarde hechten aan het gebruik van open vuur voor educatieve of sociale activiteiten, zoals scouting-verenigingen, nadrukkelijk meegenomen in de verdere beleidsvorming. Bij de uitwerking van de maatregel wordt in overleg gezocht naar een evenwichtige aanpak die recht doet aan zowel gezondheids-overwegingen als het educatieve en sociale belang van deze activiteiten.

Maatregel 5 - Consultatietraject met bewoners vanaf 2025

Verschillende indieners geven aan weinig vertrouwen te hebben in consultatieprocessen. Zij beschouwen eerdere participatietrajecten als ineffectief, waarbij signalen van bewoners onvoldoende zijn opgepakt. Er wordt gewaarschuwd dat gesprekken met bewoners niet mogen uitmonden in vrijblijvende bijeenkomsten zonder daadwerkelijke invloed op het beleid.

Tegelijkertijd zien andere indieners wél de waarde van consultatie, mits deze goed wordt ingericht. Zij pleiten voor het betrekken van bewoners bij het opstellen van gebiedsgerichte maatregelen en benadrukken het belang van duidelijke communicatie en maatwerk, bijvoorbeeld bij de uitrol van subsidieprogramma's.

Enkele indieners wijzen erop dat het aanspreken van buren op hun stookgedrag vaak op weerstand stuit. Zij vragen om een meer actieve of bemiddelende rol van de gemeente bij het bespreekbaar maken van overlast en het begeleiden van lokale gesprekken.

Reactie college
Het college is het eens met dat de wijze van consultatie een belangrijk aandachtspunt is en dat er vervolgens wat mee moet gebeuren. Het doel van de maatregel is om samen met de buurtbewoners een aanpak tegen de overlast te ontwikkelen.

Het college neemt de feedback mee over dat een meer interactieve vorm van inspraak, zoals buurtbijeenkomsten en dialoog tussen voor- en tegenstanders van houtstook, wenselijk is. Dit sluit goed aan bij onze intentie om bewoners intensiever te betrekken bij het beleidsproces. Tegelijkertijd geven indieners aan dat deze gesprekken kunnen leiden tot spanningen. Het college is bekend met dit signaal.

De organisatie en invulling van de consultatietrajecten, die vanaf 2026 starten, zullen nog worden uitgewerkt. Deze feedback wordt dan ook meegenomen in de verdere ontwikkeling van het consultatieproces.

Maatregel 6 - Verbod op het plaatsen van rookkanalen in nieuwbouw vanaf 2027

Het voorgestelde verbod op het plaatsen van rookkanalen in nieuwbouwwoningen vergund na 2027 roept verschillende reacties op. De meeste indieners vinden dat hier niet mee gewacht moet worden en dat het direct ingevoerd zou moeten worden. Zij zien het als een effectieve manier om toekomstige luchtvervuiling door houtrook te beperken en nieuwbouw duurzamer te maken.

Tegenstanders van het voorstel wijzen erop dat moderne houtkachels en haarden al voldoen aan strenge milieueisen en dat deze maatregel te ver gaat. Zij pleiten ervoor om in plaats daarvan strengere emissienormen in te stellen of filters verplicht te maken, zodat verantwoord gebruik mogelijk blijft.

Daarnaast zijn er zorgen over de aanpak van bestaande woningen en woonboten. Sommige indieners ervaren nu al ernstige overlast door houtrook en vinden het vreemd dat er alleen voor nieuwbouw een verbod op rookkanalen komt, terwijl in sommige gebieden met veel woonboten – waar vaak sprake is van korte afvoerpijpen – de overlast als groot wordt ervaren. Dit roept vragen op over de effectiviteit van het beleid en of het niet breder moet worden toegepast.

Reactie college

Maatregel 6 (het verbod op de aanleg van rookkanalen in nieuwbouw) is geschrapt en zal niet worden uitgevoerd vanwege juridische bezwaren en verwachte knelpunten in de handhaafbaarheid. In plaats daarvan wordt in het kader van maatregel 7 (genummerd als maatregel 5 in het aangepaste beleidskader) een onderzoek gedaan naar een binnenshuis stookverbod in nieuwbouwprojecten die vanaf 1 januari 2028 worden vergund. De maatregel richt zich daarmee niet langer op het verbieden van de aanleg van rookkanalen, maar op het reguleren van het gebruik van houtgestookte installaties zelf.

Projectontwikkelaars en bewoners kunnen bij toekomstige nieuwbouw op tijd rekening houden met een verbod op binnenshuis hout stoken. Deze maatregel is daarom beperkt ingrijpend voor bewoners.

Daarnaast kijkt het college ook naar de overlast in bestaande bouw. In het kader van de onderzoeksmaatregel wordt gekeken naar de mogelijkheid van een verbod op houtstook bij code rood en oranje van de Stookwijzer. Indien deze maatregel wordt ingevoerd, zal deze stadsbreed gelden. In 2026 wordt hiervoor een voorstel gedaan.

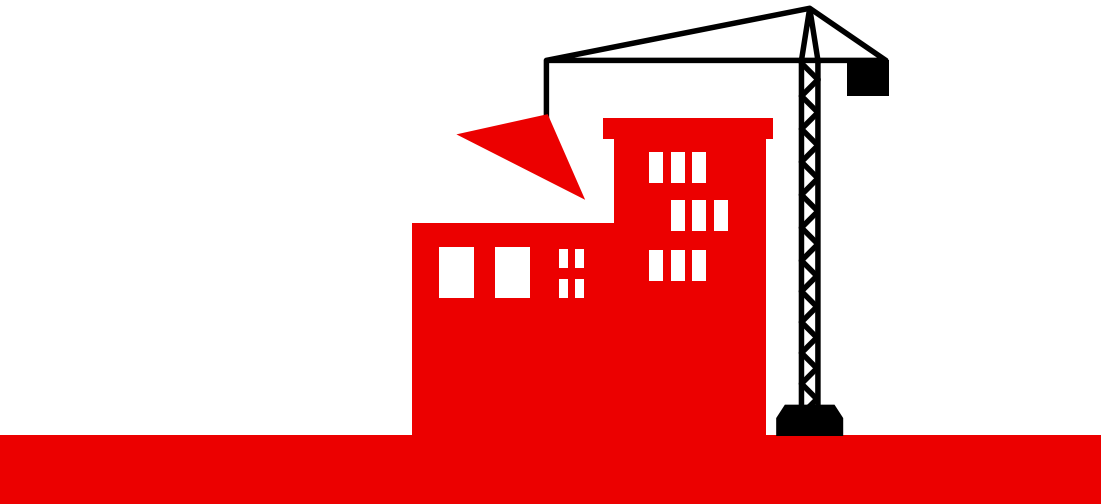

Maatregel 7 - Onderzoek naar de regulering van houtstook in 2025

De indieners die reageren op het voorstel om verder onderzoek te doen naar aanvullende regulering van houtstook, tonen overwegend steun voor deze maatregel. Zij vinden dat het goed is dat de gemeente onderzoekt of verdere beperkingen nodig zijn, vooral gezien de impact op mensen met luchtwegaandoeningen zoals astma en COPD.

Sommige indieners wijzen op het voorbeeld van Utrecht, waar houtstook in de buitenlucht al strikter is gereguleerd. Zij geven aan dat Amsterdam soortgelijke stappen zou moeten zetten en onderzoeken serieus zou moeten nemen als basis voor toekomstig beleid.

Tegelijkertijd wordt genoemd dat een verbod op buitenstook ook sociale gevolgen kan hebben. Zo wordt opgemerkt dat kinderen, bijvoorbeeld bij scoutingverenigingen, de ervaring van een kampvuur verliezen. Indieners vinden het daarom positief dat betrokken partijen zoals verenigingen en gemeenschappen worden meegenomen in de zoektocht naar alternatieve oplossingen.

Reactie college
De uitvoering van een aantal maatregelen vindt op een later moment plaats; de planning hiervan is aangepast. Zo vindt het onderzoek naar regulering in 2026 plaats in plaats van 2025.

Het college neemt kennis van de zienswijzen waarin overwegend steun wordt uitgesproken voor nader onderzoek naar aanvullende regulering van houtstook. Daarbij wordt gewezen op relevante gezondheids-risico's, met name voor mensen met aandoeningen zoals astma en COPD. Ook wordt het voorbeeld genoemd van gemeenten zoals Utrecht, waar strengere regels voor houtstook gelden.

Het college zal in het vervolgonderzoek het beleid van andere Nederlandse gemeenten meenemen en daarbij ook aandacht besteden aan sociale aspecten van houtstook, zoals het gebruik bij verenigingen en in gemeenschappelijke buitenruimtes.

2.13 Monitoring

Er zijn geen zienswijzen ingediend over de monitoring van de voorgestelde maatregelen.

Reactie college
De gemeente voert de komende jaren de maatregelen uit het Beleidskader Houtstook Amsterdam stap voor stap uit. Tegelijkertijd wordt onderzocht of deze aanpak zorgt voor minder overlast door houtrook.

De gemeente laat dit meten door onderzoeksbureau Motivaction en kijkt ook naar het aantal meldingen van overlast via de stookwijzer. Dit gebeurt twee jaar nadat de gemeenteraad het beleidskader heeft vastgesteld.

In het beleidskader staat precies hoe de gemeente dit gaat meten. Als blijkt dat de maatregelen niet genoeg effect hebben, kan het beleid worden aangepast of uitgebreid met extra maatregelen.

2.14 Financiën

Er zijn geen zienswijzen ingediend over de financiële dekking van de voorgestelde maatregelen.

Reactie college
De maatregelen in het Beleidskader Houtstook Amsterdam helpen de gemeente Amsterdam met het verbeteren van de luchtkwaliteit en het tegengaan van overlast door houtstook. Hiervoor zijn financiële middelen beschikbaar binnen het programma Luchtkwaliteit en een aanvullende (landelijke) Specifieke Uitkering (SPUK) vanuit het landelijke Schone Lucht Akkoord. Een nadere uitwerking van de inzet van deze middelen wordt opgenomen in de financiële paragraaf van het Beleidskader Houtstook Amsterdam.

3 Adviezen van de stadsdelen en Weesp, en de reactie van het college

3.1 Inleiding

Het college heeft de stadsdelen en Weesp uitgenodigd om advies te geven op het ontwerp Beleidskader Houtstook Amsterdam. In dit hoofdstuk worden de binnengekomen adviezen puntsgewijs samengevat, telkens gevolgd door een reactie van het college. Om herhaling te voorkomen wordt daarbij waar mogelijk verwezen naar paragrafen dan wel tekstpassages uit hoofdstuk 2.

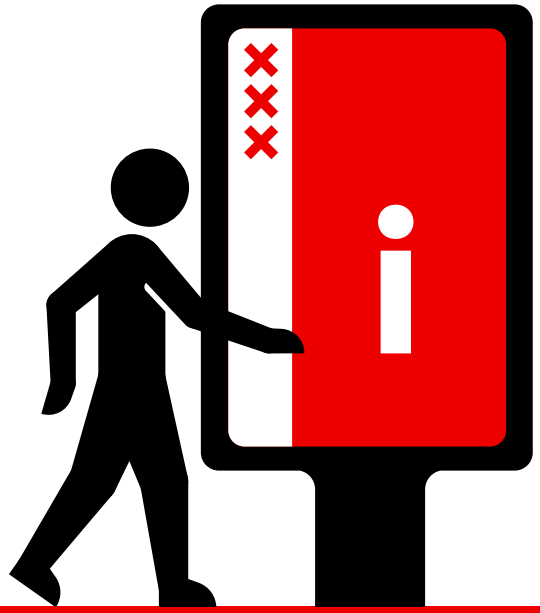

3.2 Advies stadsdeel Centrum

Advies stadsdeel

Het dagelijks bestuur staat positief tegenover het concept-ontwerp Beleidskader Houtstook Amsterdam.

Uit het Motivaction-onderzoek blijkt dat 51% van de onder-vraagden uit centrum overlast ervaart van houtstook. Het dagelijks bestuur ziet graag dat de bewustwordingscampagne over de gezondheidsrisico's en de overlast van houtstook (maatregel 1) en het consultatietraject met bewoners (maatregel 4) verder worden uitgevoerd in centrum. Met name in de Jordaan Noord en de westelijke Grachtengordel waar de meeste overlastmeldingen vandaan komen.

Het verbod op het plaatsen van rookkanalen in nieuwbouw vanaf 2027 (maatregel 6) zal naar alle waarschijnlijkheid vooral gelden voor de toekomstige bebouwing waaronder het Marineterrein en andere (ver)nieuwbouwprojecten.

Wel vraagt het dagelijks bestuur bij het onderzoeken van meer ingrijpende maatregelen in kaart te brengen hoeveel inwoners van centrum zijn aangewezen op houtstook als hoofd-verwarming en daar rekening mee te houden. Geef daarbij specifieke aandacht aan woonbootbewoners. Door deze bewonersgroep wordt nog relatief veel houtstook toegepast als primaire bron voor verwarming. Bekijk ook welke overgangsmaatregelen relevant zijn voor deze bewoners.

Reactie college

Het consultatietraject met bewoners (maatregel 4 in het aangepaste beleidskader) zal ook worden uitgevoerd in stadsdeel centrum, met name in de Jordaan Noord en de westelijke Grachtengordel, waar relatief vel overlastmeldingen vandaan komen.

Het verbod op de aanleg van rookkanalen in nieuwbouw) is geschrapt en zal niet worden uitgevoerd vanwege juridische bezwaren en verwachte knelpunten in de handhaafbaarheid. In plaats daarvan wordt in het kader van maatregel 7 (genummerd als maatregel 5 in het aangepaste beleidskader) een onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om hout stoken in nieuwbouw-projecten vanaf 1 januari 2028 te verbieden.

Het college zal bij het onderzoeken van meer ingrijpende maatregelen zo goed mogelijk in kaart brengen hoeveel inwoners van Amsterdam (ook in het centrum) zijn aangewezen op houtstook als hoofdverwarming en daar rekening mee houden. Daarbij zal specifieke aandacht worden gegeven aan woonbootbewoners, want juist deze bewonersgroep past nog relatief veel houtstook toe als primaire bron voor verwarming en noodzakelijke bijverwarming.

3.3 Advies stadsdeel Noord

Advies stadsdeel

Het Dagelijks Bestuur onderstreept het belang van het reguleren van houtstook, mits een goede informatie-voorziening richting de belanghebbenden wordt verzorgd. Hout wordt vaak gestookt voor de gezelligheid en/of als warmtebron, maar stokers zijn zich lang niet altijd bewust van de gezondheidsrisico's, de overlast die hout stoken met zich meebrengt en de negatieve effecten ervan op natuur en klimaat. Daarom is van belang dat er voldoende voorlichting en overleg met bewoners/bewonersorganisaties plaatsvindt evenals educatie op scholen en bij de gezondheidscentra in de wijken etc.

Daarnaast adviseert het Dagelijks Bestuur ook om in de bewustwordingscampagne ook expliciet te erkennen waarom mensen graag hout stoken en wat het voor hen betekent. Door de waarden te erkennen en samen met houtstokers te zoeken naar alternatieven die dezelfde behoefte vervullen, creëer je meer begrip en draagvlak voor verandering.

Het Dagelijks Bestuur adviseert om in de campagne de nadruk te leggen op beperking van houtstook op 'structureler' privégebruik, zoals in tuinen, woningen en tuinhuisjes. En om openluchtevenementen die sporadisch plaats vinden mee te nemen als aandachtspunt.

Het Dagelijks Bestuur adviseert daarnaast om in de bewustwordingscampagne ook te vermelden wat er met meldingen en klachten wordt gedaan en om aandacht te besteden aan positieve voorbeelden waar buurten zelf alternatieven hebben gevonden voor buurtbarbecues door buurtactiviteiten te organiseren zonder houtstook zoals elektrische buurtbarbecues. Aandachtspunt bij elektrische barbecues is dat moet worden opgepast voor netcongestie.

Daarnaast adviseren we om lokale haardkachelbranche-bedrijven uit de stadsdelen te betrekken zodat zij hun klanten bewust kunnen maken van het gevaar van houtstook en zodat zij hen gericht kunnen informeren over de houtstook richtlijnen in Amsterdam. Verder vragen wij het College om maatwerk te leveren in de vorm van overgangsregelingen/ afbouwregelingen of door maatregelen zoals het aanbieden van passende filters aan bewoners.

Het Dagelijks Bestuur benadrukt het belang van goede luchtkwaliteit en ondersteunt deze maatregel die bedoeld is om de kwaliteit te verbeteren. Het Dagelijks Bestuur vraagt het College om met de aangrenzende gemeenten in gesprek te gaan over de regeling en om hierover een gezamenlijk standpunt in te nemen.

Er zijn grote verschillen in de stad. In bepaalde gebieden vindt veel houtstook buiten plaats, in andere gebieden vanuit woningen. Het Dagelijks Bestuur wil het College daarom meegeven dat het zinvol is om in elk stadsdeel een luchtkwaliteitsmeting uit te voeren om in kaart te brengen welke effecten verschillende maatregelen teweegbrengen en om zo maatwerk te kunnen leveren om de luchtkwaliteit te verbeteren.

Reactie college

Het college begrijpt dat houtstoken voor veel mensen belangrijk is. Sommigen ervaren het zelfs als onderdeel van hun leefstijl. Daarom wordt dit ook benoemd in de communicatie, om meer begrip en draagvlak te creëren voor veranderingen.

In de campagne over houtstook komt meer aandacht voor het beperken van het privégebruik van houtkachels, zoals stoken in tuinen, woningen en tuinhuisjes. Ook wordt gekeken naar het gebruik van houtvuren bij openluchtevenementen.

Daarnaast zal het college in de communicatiecampagne voorbeelden laten zien van buurten die al hebben gekozen voor alternatieven, zoals samen barbecueën met elektrische grills.

In lijn met wat het stadsdeel voorstelt, zal ook worden gekeken of bedrijven die haarden en kachels verkopen kunnen bijdragen aan goede voorlichting. Zij kunnen bewoners bewust maken van de risico's en de geldende regels rond houtstook in Amsterdam.

Met betrekking tot Amsterdammers die (deels) afhankelijk zijn van houtstook voor verwarming – zoals bewoners van woonboten – biedt het college waar mogelijk maatwerk. Als er in de toekomst een verbod wordt ingevoerd, zal met hun situatie rekening worden gehouden. Het college zal echter geen filters aanbieden, omdat de werking daarvan niet onafhankelijk is aangetoond en controle daarop te arbeidsintensief is (zie ook paragraaf 2.5 'Alternatieve maatregelen').

Het college neemt kennis van het signaal van het Dagelijks Bestuur over het uitvoeren van luchtkwaliteits-metingen in alle stadsdelen als instrument om de effectiviteit van maatregelen inzichtelijk te maken en gericht maatwerk te kunnen leveren. Deze suggestie wordt betrokken bij de verdere beleidsontwikkeling op dit onderwerp.

3.4 Advies stadsdeel West

Advies stadsdeel

Het DB West onderschrijft het belang van gezonde lucht in de stad Amsterdam en vinden het ontwerp beleidskader houtstook een stap in de goede richting om de gezond-heidsrisico's en overlast door houtstook te verminderen. Dat het college met name in wil zetten op bewustwording in plaats van in te grijpen met verboden spreekt het Dagelijks Bestuur aan. Echter voorziet het Dagelijks Bestuur dat het vergroten van de bewustwording niet direct hoeft te leiden tot daadwerkelijke gedragsverandering. Dat in ogenschouw nemend geeft het Dagelijks Bestuur de volgende adviezen mee:

- Verbreedt de bewustwordingscampagne naar de gehele stad i.p.v. enkel een campagne in de buurten waar veel overlast wordt gemeld. Niet alle bewoners weten de route te vinden om overlast te melden, waardoor het breed verspreiden van de campagne aan te raden is. Aanvullend wordt geadviseerd om naast de communicatie vanuit de officiële kanalen van de gemeente Amsterdam ook de lokale media, zoals lokale kranten te gebruiken.
- Leer van ervaringen van andere gemeenten waar wel wordt gewerkt met verboden, waaronder Utrecht en Amersfoort. Welke gecombineerde maatregelen op het spectrum van lichte impact tot zware impact hebben het beste resultaat in zowel het bevorderen van gedrags-verandering als het verbeteren van de luchtkwaliteit door de hoeveelheid fijnstof te verminderen.
- Op dit moment zijn er nog twee stadsdelen, te weten Noord en West, waar in de parken nog de mogelijkheid is om te bbq-en. Wij ontvangen graag meer informatie over de wens van het college om mogelijkheden te onderzoeken voor elektrisch bbq-en in parken en plantsoenen. Hierin zien wij graag terug wat dit betekent voor de aanleg, het onderhoud, het beheer en de handhaving. Daarnaast wijzen wij erop dat ook elektrisch bbq-en rook- en geuroverlast met zich mee kan brengen.

Reactie college

Het college voert al langere tijd een bewustwordings-campagne in gebieden met veel overlast en wil met ingang van het beleidskader de bewustwordings-campagne stadsbreed uitrollen.

Daarnaast volgt de gemeente met belangstelling de ontwikkelingen in andere gemeenten waar gewerkt wordt met stookverboden, zoals Utrecht en Amersfoort. Daarbij wordt gekeken naar welke (eventueel gecombineerde) maatregelen het meest effectief zijn in het bevorderen van gedragsverandering en het verbeteren van de luchtkwaliteit, onder meer door het terugdringen van fijnstofuitstoot.

Het college neemt kennis van de geuite zorgen over maatregel 3 uit het vrijgegeven ontwerp beleidskader (onderzoeken stroompunten voor elektrisch BBQ'en). De stadsdelen zullen nauw worden betrokken bij de uitvoering van deze maatregel. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de aanleg van de benodigde infrastructuur, het onderhoud en beheer daarvan, en de handhaafbaarheid van het gebruik. Het college is zich er tevens van bewust dat ook elektrisch barbecueën tot rook- en geuroverlast kan leiden.

3.5 Advies stadsdeel Nieuw West

Advies stadsdeel

Het dagelijks bestuur vindt het realistisch om te kiezen voor het scenario “gemiddelde impact”, waarbij ingezet wordt op een geleidelijke transitie naar vermindering van houtstook en zoeken naar draagvlak voor beleid en maatregelen. Ook de gerichte aanpak van overlastlocaties vindt het dagelijks bestuur een verstandige zet. Een bewustwordingscampagne kan inderdaad leiden tot meer draagvlak voor een eventueel toekomstig totaalverbod. Het dagelijks bestuur adviseert om in Nieuw-West op mooie zomerdagen barbecuërs in parken direct aan te spreken en voor te lichten. Op deze manier worden ook bewoners benaderd die via andere kanalen (brieven, website, flyers) moeilijker zijn te bereiken. Het dagelijks bestuur adviseert om via deze kanalen, zoals op de flyers, de website van de stookwijzer (https://www.atlasleefomgeving.nl/stookwijzer) te vermelden, waarop wordt aangegeven of de weersomstandigheden gunstig zijn om te stoken en waar overlast gemeld kan worden. Door deze informatie breder onder de aandacht te brengen, weten Amsterdammers wanneer ze beter niet hun houtkachel aan kunnen zetten.

In paragraaf 3.2 wordt aangegeven dat de financiën voor de bewustwordingscampagne vooral ingezet worden in “buurten waar de meeste overlast wordt ervaren”. Hoewel figuur 4 aangeeft waar meldingen zijn gedaan van overlast van houtstook, is ons niet duidelijk in welke buurten zal worden ingezet op deze bewustwordingscampagne. Het dagelijks bestuur adviseert hier duidelijkheid over te geven.

Het dagelijks bestuur vindt het verstandig eerst via een pilot te onderzoeken wat de impact is van een transitie van houtskoolbarbecue naar elektrisch barbecueën. Het dagelijks bestuur adviseert met name kritisch te kijken naar draagvlak, technische mogelijkheden en de gevolgen voor de ruimtelijke verdeling van barbecuemogelijkheden.

Het dagelijks bestuur begrijpt het standpunt van het college over stookplaatsen in recreatieplekken voor kinderen en vindt het logisch en goed dat faciliterende maatregelen worden toegezegd voor een alternatieve invulling van stookplaatsen op deze plekken. Sinds 2022 is bij De Natureluur sprake van een bewonersverzoek om de stookplaatsen op die plek te verwijderen.
Het beleidsstandpunt van het college geeft nu duidelijkheid in deze zaak.

Het dagelijks bestuur merkt op dat de ervaren overlast op basis van meldingen in Nieuw-West relatief laag is ten opzichte van andere gebieden, terwijl er wel veel buiten wordt gebarbecued. Er wordt in het beleid gesproken over “consultatietrajecten in buurten waar veel overlast wordt ervaren”. Het dagelijks bestuur adviseert hierbij niet alleen naar meldingen te kijken, maar ook naar ervaringen vanuit de gebieden (bijvoorbeeld gebiedsteams en buurt-conciërges) en op basis daarvan de buurten aan te wijzen die meegenomen worden in de consultatietrajecten.

Tijdens de energiecrisis werd duidelijk dat voor veel huishoudens de energiekosten een grote kostenpost zijn. Voor deze bewoners kan hout stoken een betaalbaarder alternatief zijn voor het verwarmen van hun woning. Houtstook komt dus niet altijd slechts voort uit gezelligheid, maar kan eveneens een financiële grondslag hebben, zeker in Nieuw-West. Het dagelijks bestuur is dan ook benieuwd of er wordt nagedacht over maatregelen om alternatieve manieren van verwarming te stimuleren, los van de beoogde subsidieregeling voor het verwijderen van rookkanalen.

Reactie college

Het college onderschrijft het uitgangspunt om te werken vanuit het scenario ‘gemiddelde impact’, gericht op een geleidelijke vermindering van houtstook en het zoeken naar draagvlak voor beleid en maatregelen. De gerichte aanpak van overlastlocaties maakt daar onderdeel van uit. Ook wordt erkend dat een bewustwordingscampagne kan bijdragen aan het creëren van draagvlak voor eventuele toekomstige maatregelen, zoals een totaalverbod.

Het college neemt daarnaast kennis van de suggestie om op zomerse dagen barbecuënde bezoekers in parken in Nieuw-West direct aan te spreken en voor te lichten. Deze suggestie wordt meegenomen bij de voorbereiding van toekomstige communicatie-campagnes. Het college voert al langere tijd een bewustwordingscampagne in gebieden waar veel overlast wordt ervaren, en is voornemens deze met ingang van het beleidskader stadsbreed uit te rollen.

De suggestie om via communicatiekanalen zoals flyers en websites expliciet te verwijzen naar de Stookwijzer wordt meegenomen. Het college ziet de meerwaarde van het breder onder de aandacht brengen van actuele stookadviezen, inclusief informatie over wanneer het beter is om niet te stoken en waar overlast kan worden gemeld.

In paragraaf 3.2 van het beleidskader staat dat de bewustwordingscampagne vooral wordt ingezet in buurten waar veel overlast wordt ervaren. Het college begrijpt de behoefte aan duidelijkheid over welke buurten dit betreft. Bij de selectie van deze buurten zal niet alleen worden gekeken naar meldingen, maar ook naar signalen vanuit de gebieden zelf, bijvoorbeeld via buurtteams en gebiedsmakelaren.

Ten aanzien van de voorgestelde pilot rond elektrisch barbecueën zal bij de voorbereiding worden gekeken naar draagvlak, technische uitvoerbaarheid en de ruimtelijke gevolgen voor de verdeling van barbecue-mogelijkheden in de openbare ruimte. De stadsdelen zullen hierin nauw worden betrokken.

Het college neemt daarnaast kennis van de constatering dat het aantal meldingen van overlast in Nieuw-West relatief laag is, terwijl er wel veel buiten wordt gebarbecued. Ook hier geldt dat niet alleen op meldingen wordt gestuurd, maar dat lokale ervaringen en signalen uit de praktijk worden meegenomen in de uitvoering en bij de selectie van buurten voor consultatietrajecten.

Het college zal de suggestie om per stadsdeel metingen uit te voeren nader bekijken.

In reactie op de vraag van het dagelijks bestuur over het stimuleren van alternatieve vormen van verwarming merkt het college het volgende op: het college herkent het signaal dat houtstook voor sommige huishoudens een betaalbaar alternatief voor verwarming kan zijn, zeker bij hoge energielasten. Mocht in de toekomst worden besloten tot aanvullende beperkingen of een verbod, dan wordt hiermee rekening gehouden voor bewoners die afhankelijk zijn van houtstook. Tegelijkertijd blijft het college kijken naar mogelijkheden om schonere alternatieven te stimuleren en te faciliteren. Voor nu wordt ingezet op de uitvoering en monitoring van het huidige maatregelenpakket. Op basis van de uitkomsten daarvan wordt bezien of het beleid moet worden aangepast of uitgebreid.

3.6 Advies stadsdeel Oost

Advies stadsdeel

De gemeente Amsterdam kiest voor een geleidelijke aanpak met realistische maatregelen die rekening houden met maatschappelijk draagvlak. Het DB kan zich vinden in deze aanpak en de voorgestelde maatregelen, maar heeft enkele aandachtspunten bij de uitvoering van specifieke onderdelen.

1. **Het beleidskader stelt voor om een bewustwordingscampagne over de gezondheidsrisico's en overlast van houtstook op te zetten.** Het DB verzoekt het College om bedrijven in de haard- en kachelbranche en de branchevereniging te betrekken bij het gericht bereiken van houtstokers in Amsterdam ten behoeve van communicatie en voorlichting
2. **Pilot-subsidieregeling voor op IJburg**
   Het DB heeft echter twijfels bij de effectiviteit van deze pilot op IJburg en verwacht dat een pilot in IJburg niet de gewenste informatie zal opleveren om de volgende redenen: Op IJburg is de bereidheid om meldingen van overlast te doen 'traditioneel' hoger dan in andere wijken; Op IJburg zijn de woningen met een rookkanaal doorgaans nieuwbouw koopwoningen, overwegend op zelfbouwkavels; Eigenaren gezien het ontwerpen van de eigenbouw-woningen niet snel geneigd zullen zijn om een rookkanaal te laten verwijderen zonder dat er noodzaak voor andere werkzaamheden is; De subsidie van € 1.500 laag is ten opzichte van de daadwerkelijke kosten van verwijdering van een rookkanaal; Het DB verzoekt het College daarom de pilot-subsidieregeling in een andere wijk uit te voeren of de gehele stad als pilot-gebied te gebruiken. Voor de situatie op IJburg stelt het DB er prijs op het volgende aanvullend aan het College mee te geven: IJburg kent veel nieuwbouw-woningen waar bewoners een houtkachel hebben geïnstalleerd; in sommige gevallen is houtstook ook de enige warmtebron. Dit leidt tot verdeeldheid: sommige bewoners hechten sterk aan houtstook, terwijl anderen ernstige hinder ervaren. Het stadsdeel heeft eerder ervaren dat discussies over houtstook op IJburg spanningen tussen bewoners oproepen en tot polarisatie hebben geleid. Het is daarom essentieel dat het team Uitstootvrije Mobiliteit hier rekening mee houdt. Het DB benadrukt daarom het belang van nauwe betrokkenheid van het stadsdeel bij de voorbereiding en uitvoering van de pilot in het algemeen en op IJburg in het bijzonder. Een goede opzet van de pilot en de informatieavonden en goede communicatie hierover zijn cruciaal om escalaties te voorkomen en de pilot succesvol te laten verlopen.
3. **Het beleidskader stelt voor om in 2025 worden onderzocht hoe en waar het mogelijk is om te voorzien stroomaansluitingen op openbare barbecuelocaties.** Het streven is om een pilot uit te voeren om de doeltreffendheid van deze stroomaansluitingen te toetsen. Het DB verzoekt het College om de pilot elektrisch barbecueën in een park in Oost te houden.
4. **In buurten met veel overlast wil de gemeente vanaf 2025 een dialoog starten met bewoners om samen maatregelen te ontwikkelen.** Het DB adviseert nadrukkelijk om het stadsdeel hierbij actief te betrekken. Kennis en netwerken: Het stadsdeel beschikt over waardevolle contacten binnen de buurt en kan als brug fungeren tussen de gemeente en bewoners. Maatwerkoplossingen: Door lokale kennis in te zetten, kunnen effectievere en beter gedragen oplossingen worden ontwikkeld.
5. **De effectiviteit van de maatregelen in dit beleidskader worden gemonitord aan de hand van een vervolg-onderzoek door Motivaction en de overlastmeldingen die binnenkomen bij de GGD.** Het DB benadrukt de noodzaak om de gevolgen van houtstook goed te meten en de effectiviteit van het voorgenomen beleid goed te monitoren. Hoewel het DB erkent dat dit een lastige kwestie blijft omdat er geen eenduidige meetmethode is om houtstook-emissies te meten, verzoekt het college om hier scherpere meetmethouden en indicatoren voor te ontwikkelen.

Algemeen aandachtspunt: houtstook enige warmtebron
Stadsdeel Oost kent veel woonboten waar houtstook de enige warmtebron is, omdat deze woonschepen niet zijn aangesloten op het gasnet of het warmtenet. Dit geldt bijvoorbeeld in het Oostelijk Havengebied en IJburg. Hoewel er in de maatregelen op dit moment geen sprake is van het geheel of gedeeltelijk verbieden van houtstook, kan dit ontwerp-beleidskader bij de bewoners wel vragen oproepen over de toekomst van hun warmtevoorziening. Het DB vraagt het college dan ook om hier in de communicatie en maatregelen nauwgezet aandacht te besteden, bij voorkeur in relatie met de voornemens rond de energietransitie.

Algemene aanbeveling
Het DB ondersteunt de gekozen aanpak en het voorgestelde maatregelenpakket, met de nadruk op een zorgvuldige uitvoering en monitoring van het huidige beleid. Het stadsdeel moet structureel worden betrokken bij zowel de uitvoering als de evaluatie van de maatregelen om bij te dragen aan een breed maatschappelijk draagvlak en een effectieve aanpak van overlast.

Het DB van stadsdeel Oost hecht een grote waarde aan de inbreng van alle stadsdelen. Als onderdeel van ons voortdurende streven naar verbetering, willen we graag een overzicht ontvangen van alle verzamelde adviezen, inclusief een beschrijving van hoe deze zijn opgepakt en verwerkt in het beleidskader. De verzamelde adviezen spelen een cruciale rol in het vormgeven en het optimaliseren van onze werkzaamheden. Daarom stellen wij uw terugkoppeling ten zeerste op prijs.

Reactie college

Het college neemt kennis van het verzoek om bedrijven in de haard- en kachelbranche te betrekken bij de communicatie over houtstook. In lijn hiermee wordt gekeken of brancheorganisaties en bedrijven een rol kunnen spelen in het vergroten van bewustwording over de gezondheidsrisico's en regelgeving rondom houtstook in Amsterdam.

Het dagelijks bestuur van stadsdeel Oost heeft twijfels geuit over de pilot-subsidieregeling op IJburg. Zoals vermeld in het beleidskader is de subsidieregeling inmiddels losgekoppeld van het beleidskader en sinds april 2025 stadsbreed beschikbaar.

De zorgen over mogelijke polarisatie op IJburg worden herkend; het college zal het stadsdeel nauw betrekken bij de voorbereiding en uitvoering van de communicatie en bijeenkomsten rondom het consultatietraject, met bijzondere aandacht voor de situatie op IJburg.

De suggestie om de pilot rond elektrisch barbecueën in een park in Oost uit te voeren wordt meegenomen in de verdere voorbereiding. Daarbij wordt gekeken naar geschiktheid van locaties en spreiding over de stad.

Ook bij het opzetten van consultatietrajecten in buurten met veel overlast ziet het college een belangrijke rol voor de stadsdelen. Lokale kennis, netwerken en signalen zijn essentieel om tot maatwerkoplossingen te komen die breed gedragen worden. Het college zal de stadsdelen actief betrekken bij de voorbereiding en uitvoering van deze trajecten.

Wat betreft monitoring erkent het college het belang van goede metingen en indicatoren voor het bepalen van de effectiviteit van het beleid. De GGD volgt de landelijke ontwikkelingen, onder andere rond het meten van roet afkomstig van houtstook. Nieuwe inzichten worden meegenomen in de verdere beleidsontwikkeling, ook al blijft dit technisch een uitdaging.

Het college herkent het signaal dat houtstook voor sommige bewoners, zoals op woonboten, een noodzakelijke warmtebron is. Hoewel het beleidskader geen verbod op houtstook bevat, beseft het college dat de maatregelen vragen kunnen oproepen over de toekomst van hun warmtevoorziening. Hier zal in de communicatie zorgvuldig aandacht aan worden besteed, onder meer in relatie tot de energietransitie.

3.7 Advies stadsdeel Zuid

Advies stadsdeel

Het DB van Zuid onderschrijft het belang van bewustwording over de negatieve gevolgen voor de luchtkwaliteit van regelmatige houtstook in de stad. Dat het college niet ingrijpt met verboden maar inzet op bewustwording spreekt het college aan. Tegelijk is het goed als het college zich realiseert dat het vergroten van de bewustwording geen garantie is voor de daadwerkelijke gedragsverandering. We geven het volgende advies:

1. Neem bij het uitvoeren van de maatregelen de omgevingsfactoren mee zoals het aantal klachten, de afstand tot woningen et cetera. Zo kan de bewustwording zich richten op de plekken waar houtstook klachten geeft zoals wijken met grondgebonden woningen en woonboten in de nabijheid van woningen.
2. We zijn niet positief over het voorstel om elektrisch of gas barbecueën in de parken in Zuid te introduceren. We behouden graag de ruimte om per park of plek een afweging te maken. Momenteel is het barbecueën in alle parken in Zuid verboden. De overlast van barbecueën wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door het verhitten van vlees en door het afval en minder door de rook van de houtskool. Het terugbrengen van de mogelijkheid om te barbecueën in het park middels het aanbieden van stroompunten voor elektrische barbecues is daarom wat ons betreft over het algemeen niet wenselijk. Wat ons betreft blijft dit een afweging die het stadsdeel maakt.
3. Bewustwording over de gevaren van het inademen van houtrook en het stoken van nat hout bij de begeleiding van scouting en natuurrecreatie locaties is een goede maatregel. Het DB adviseert samen met de stadsdeelcommissie negatief over de inzet op het actief verminderen van stookplaatsen voor kinderen. Deze plekken liggen (zoals bij de scouting verenigingen aan de Nieuwe Meer in Zuid) vaak verder van bewoning en hier wordt niet vaak of intensief gestookt. Ze hebben zo minder impact op de luchtkwaliteit. We hechten aan het pedagogische belang van het leren omgaan met vuur en de in de onderzoeken in de verwijzing zien we nog geen aantrekkelijke alternatieven.
4. Met betrekking tot het voorgestelde verbod op rookkanalen in nieuwbouw: we kijken graag samen met u hoe we zo een verbod ook juridisch houdbaar en voor de vergunningverlener en toezichthouder toepasbaar kunnen nemen, waarbij ook de eventuele financiële consequenties van dit verbod in relatie tot de capaciteitsvraag in beeld moeten worden gebracht.

Naar aanleiding van het advies van de stadsdeelcommissie: het DB neemt de meerderheidsadviezen van de commissie over en voegt de volgende bullets aan het definitieve advies toe:

5. We onderschrijven de aanpak, waarbij de gemeente het gebruik van houtkachels en open haarden wil ontmoedigen en wil vervangen door duurzamere alternatieven, en rookkanalen in nieuwbouw zal verbieden.
6. Daarnaast wordt de bewustwordingscampagne essentieel geacht voor het vergroten van het draagvlak voor het verbod, en wordt in het beleidskader uitgebreid beschreven hoe de campagne wordt vormgegeven. In 2026 wordt de bewustwording onder Amsterdammers weer onderzocht door Motivaction. Het DB wil graag net als de stadsdeelcommissie meer toelichting over wanneer de campagne als geslaagd gezien wordt.
7. Tot slot geeft de stadsdeelcommissie aan dat het eerdere concept advies van het DB mbt het actief verminderen van stookplaatsen voor kinderen versterkt mag worden. Het DB heeft haar definitieve advies onder punt 3 hierop aangepast.

Reactie college

Het college zal bij de uitvoering van het beleidskader nadrukkelijk rekening houden met omgevingsfactoren, zoals meldingen van overlast en de ruimtelijke context. Dit helpt om communicatie en bewustwording gericht in te zetten op plekken waar de hinder het grootst is.

Het college heeft kennisgenomen van de terughoudende houding van stadsdeel Zuid ten aanzien van barbecueën in parken. In Zuid is barbecueën in alle parken al verboden. Volgens het stadsdeel komt de meeste overlast van barbecueën door het bereiden van vlees en afval, en minder door rook van houtskool. Het college neemt deze punten mee in het onderzoek naar mogelijkheden voor stroompunten voor elektrische barbecues in de openbare ruimte. Het uitvoeren van dit onderzoek betekent niet dat op plekken waar momenteel een barbecue verbod is ingesteld, barbecueën weer zal worden toegestaan.

Het college begrijpt dat vuur leren gebruiken belangrijk kan zijn in natuur-en scoutingactiviteiten. Tegelijkertijd waarschuwen gezondheidsinstanties, zoals de GGD, dat kinderen extra kwetsbaar zijn voor luchtvervuiling, zoals houtrook. Daarom gaat het college in samenwerking met betrokken partijen, zoals stadsdelen, scoutinggroepen en natuurspeeltuinen verkennen welke gezondere alternatieven mogelijk zijn voor het gebruik van open vuren op kinderrecreatieplekken.

Met betrekking tot het eerder voorgestelde verbod op rookkanalen in nieuwbouw geldt het volgende: Dit verbod is om juridische redenen geschrapt en maakt geen onderdeel meer uit van het beleidskader. Het college onderzoekt binnen het kader van het beleidskader wél de haalbaarheid van een binnenshuis stookverbod voor nieuwbouwprojecten die vanaf 1 januari 2028 worden vergund. Indien dit verbod wordt ingevoerd, zijn een zorgvuldige inrichting van de vergunningverlening en het toezicht essentieel. Het college heeft kennisgenomen van de bereidheid van stadsdeel Oost om hierin mee te denken, en ziet hierin duidelijke meerwaarde. Daarnaast zullen uiteraard de financiële consequenties van een mogelijk verbod in beeld worden gebracht.

3.8 Advies stadsdeel Zuidoost

Advies stadsdeel

Het DB onderschrijft nut en noodzaak van maatregelen voor de aanpak van houtstook gezien de gezondheidsrisico's.

De huidige beperkte regelgeving, het ontbreken van uitstootnormen voor het beoordelen van (de mate van) overlast door houtstook, het ontbreken van een betrouwbare meetmethode om houtstookemissies te meten, even als het niet vergunningplichtig zijn van de installatie van houtgestookte kachels, maakt handhaving momenteel vrijwel onmogelijk. Nog complexer is het handhaven van buitenshuis barbecueën op houtskool, vuur stoken in privé tuinen en balkons en ongereguleerd in de openbare ruimte, parken en plantsoenen.

Zolang er geen mogelijkheid is om te handhaven, of als het draagvlak voor handhaving, vooral in privé sfeer ontbreekt, zijn andere maatregelen die effect sorteren noodzakelijk. Het DB kan zich daarom vinden in de meerjarige aanpak gericht op bewustwording, stimuleren (subsidie verlenen), faciliteren, reguleren, o.a verbod op het plaatsen van rookkanalen vanaf 2027, het monitoren van de effecten van het beleid en bijsturing indien nodig. Het DB geeft daarbij de volgende adviezen mee.

Houtstook binnenshuis

Het aantal meldingen van overlast in heel Amsterdam is in de afgelopen jaren explosief gestegen. Uit de kaart van bij de GGD gemelde overlast op pagina 9 van het Ontwerp Beleidskader Houtstook, blijkt dat in Zuidoost tot dusver over 3 locaties een overlastmelding is gedaan. Momenteel kan alleen via een melding geregistreerd worden waar mogelijk sprake is van houtstook overlast. Meldingen zijn echter niet de meest betrouwbare graadmeter van de mate van overlast, de meeste bewoners zullen niet snel geneigd zijn overlast door medebewoners te melden.

Het DB benadrukt dat alle juridische middelen moeten worden onderzocht om te kunnen acteren op overlast-meldingen cq handhaving. Niets is zo frustrerend voor bewoners als een melding die geen opvolging krijgt en de overlast in dit geval met gezondheidsrisico's voortduurt. Het is niet wenselijk om bewoners verantwoordelijk te maken voor het elkaar aanspreken op overlast en de goodwill van de veroorzaker.

Wij gaan ervan uit dat in de voorgestelde consultatietrajecten (Maatregel 4) ook op buurtniveau op de plekken waar overlast wordt ervaren, gesprekken worden gearrangeerd.

Voor het kunnen handhaven zou een vergunning of meldings-plicht moeten worden ingevoerd voor het installeren van houtgestookte verwarming.

Het ontbreekt in de adviesaanvraag aan informatie om te kunnen toetsen of het beeld dat uit het geringe aantal meldingen naar voren komt juist is, dat er in Zuidoost minder overlast dan wel minder houtstook binnenshuis is.

Dit kan nader worden onderzocht, met gebruik van diverse bronnen zover niet strijdig met privacy wet- en regelgeving.

Woningcorporaties en vve's Bij woningcorporaties kunnen gegevens worden opgevraagd over hun woningbezit en eventuele toestemmingsverlening aan bewoners die de aanleg van een rookafvoerkanaal hebben aangevraagd. Hetzelfde geldt voor woningen en appartementen in VVE-beheer. In het modelreglement vve's (2006) dat veel vve's als leidraad hanteren is in artikel 26.2 vastgelegd dat het niet is toegestaan om zonder toestemming van de vve open haard installaties aan te leggen. VvE's hebben hier dus controle op.

Uiteraard binnen de kaders van wat ikv privacywetgeving is toegestaan

Brancheorganisaties. De Stichting Nederlandse Haarden- en Kachelbranche (NHK) schat het aantal houtgestookte installaties binnenshuis in Amsterdam op ongeveer 16.000 stuks. Er kan nader worden onderzocht wat de schatting is voor het aantal haarden en houtkachels in Amsterdam Zuidoost. Behalve een inventarisatie van het probleem kunnen woningcorporaties, VvE's en particulieren worden gestimuleerd om maatregelen te treffen die erop zijn gericht om overlast door houtstook tegen te gaan:

Woningcorporaties en VvE's kunnen geboden en verboden over houtstook in woningen opnemen in respectievelijk het huurcontract en het huishoudelijk reglement en bij aanvragen van bewoners het gebruik of de aanleg van rookafvoer-kanalen verbieden, of eisen stellen aan het type haard of (hout)kachel.

Uit de kaart Barbecueën in parken en plantsoenen (pag. 13 Beleidskader), blijkt dat in Zuidoost geen geregistreerde openbare barbecueplekken zijn, noch dat er verboden zijn ingesteld voor het barbecueën in parken en plantsoenen. Het is bekend dat in enkele parken in Zuidoost in de zomer wordt gebarbecued.

Het DB adviseert om ook in Zuidoost te inventariseren waar er informele barbecue plekken zijn in parken en plantsoenen en deze plekken in de kaart op te nemen. Verder te onderzoeken waar barbecueën kan worden toegestaan, onder voorwaarde dat er draagvlak is voor instandhouding en dat er elektrisch kan worden gebarbecued. Het onderscheid tussen toegestane en niet-toegestane barbecueplekken is van belang in het kader van handhaving en het tegengaan van overlast, niet alleen vanwege de rook die ontstaat door de verbranding van houtskool maar ook omdat barbecueplekken afval met zich meebrengen. Bij toegestane barbecueplekken kunnen meer afvalbakken worden geplaatst en waarschuwings-borden dat gebruikers verantwoordelijk zijn voor het schoon achterlaten van de barbecueplek. Bovendien geeft duidelijkheid over waar barbecueën wel en niet mag houvast voor bewoners van Amsterdam Zuidoost die niet in de houtrook of etensgeuren willen zitten als zij willen recreëren en barbecueplekken het liefst vermijden.

Het DB vraagt u ook te onderzoeken wat de situatie is in het Groengebied Amstelland zoals het Gaasperpark, waar veel Amsterdammers inclusief bewoners van Zuidoost recreëren.

Het barbecueën en het gebruik van vuurkorven in privé tuinen heeft mogelijk sinds covid een grote vlucht genomen. Dit tot ergernis van buren die rook- en stank overlast ervaren, wat regelmatig leidt tot conflicten tussen buren. Ook deze vorm van overlast is moeilijk te handhaven en het melden leidt zelden of nooit tot een interventie.

Het DB adviseert ook deze vorm van overlast in de consultatie-gesprekken mee te nemen en bewoners die overlast ervaren, de mogelijkheid te bieden om bijvoorbeeld via mediation met hun buren in gesprek te gaan.

Op veel grote openlucht evenementen, festivals e.d. worden barbecue maaltijden en snacks aangeboden. Ondanks dat er veelal, maar niet altijd, elektrisch wordt gebarbecued is er vaak sprake van grote rookontwikkeling en stankoverlast. Het DB adviseert om voor de afgifte van vergunningen aan deze standhouders striktere regels op te leggen, om bij het prepareren van gerechten de rook- en stank ontwikkeling te beperken. Het moet ons inziens mogelijk zijn om tijdens de evenementen te handhaven als er duidelijk zichtbare rookontwikkeling is.

Uit de beschikbare cijfers blijkt dat klachten over overlast door houtstook via open haarden, houtkachels, vuurkorven of BBQ's vooral betrekking hebben op het zuidoostelijk deel van Gein. Waar dit mee te maken heeft wordt in het beleidskader niet toegelicht. Dit vergt nadere uitwerking inclusief een overzicht van te nemen maatregelen om overlast tegen te gaan.

Het DB adviseert om bij communicatie en voorlichting over houtstook maatwerk te betrachten i.e. doelgroepgericht, laagdrempelig, rekening houden met laag-geletterdheid en anderstaligen. Maak gebruik van lokale media met een groot bereik onder bewoners, ondernemers en andere belang-hebbenden en toegespitst op hun behoeften. Gebruik van sociale media, buurtplatforms en fysieke middelen zoals flyers en posters zorgen ervoor dat alle bewoners bereikt worden. Daarnaast kunnen bijeenkomsten en workshops worden georganiseerd midden in de wijk waar bewoners vragen kunnen stellen en praktische alternatieven leren kennen.

Het DB adviseert zo mogelijk verdergaande maatregelen te nemen om de luchtkwaliteit te verbeteren en overlast door houtstook tegen te gaan. Het verbeteren van de luchtkwaliteit is niet alleen een kwestie van beleid, maar ook van rechtvaardigheid. Zuidoost verdient bijzondere aandacht bij de uitvoering van dit beleidskader, zodat de bewoners niet langer worden getroffen door de schadelijke effecten van houtrook.

Reactie college

Het college heeft kennis genomen van de uitgebreide reactie van stadsdeel Zuidoost. De suggesties van het stadsdeel zijn genoteerd en zullen nader worden bekeken door het college en waar mogelijk uitgevoerd.

Het college erkent dat handhaven op houtstook lastig is, zowel in tuinen als in de openbare ruimte. Er zijn bijvoorbeeld geen duidelijke uitstootnormen, goede meetmethoden of vergunningsregels voor kachels en haarden. Daarom blijft het verbeteren van de mogelijkheden om te handhaven een belangrijk punt in gesprekken met de landelijke overheid.

Hoewel het aantal meldingen van overlast in Zuidoost beperkt is, is het college zich ervan bewust dat dit niet het volledige beeld geeft. Het college betrekt daarom ook andere signalen om beter zicht te krijgen op de ervaren overlast per stadsdeel. Daarnaast wordt het consultatietraject, zoals voorgesteld in het beleidskader, benut om de situatie in Zuidoost nader te verkennen.

De meldingen uit Zuidoost over overlast door vuurkorven en barbecues in tuinen komen bekend voor. Bij de eerdergenoemde gesprekken (maatregel 4: het consultatietraject) met bewoners gaat het college hier aandacht aan besteden en kijken of bemiddeling kan helpen.
Bij grote evenementen kan zelfs elektrisch barbecueën zorgen voor rook of geur. Dit is een bekend signaal en zal nader worden bekeken door het college.

Het aantal overlastmeldingen in Gein is het college niet onopgemerkt gebleven. In het kader van maatregel 4: het consultatietraject, zal eerst een probleemanalyse plaatsvinden om de aard van de overlast in kaart te brengen. Voor de monitoring van het beleidskader zal ook worden gekeken naar de ervaren overlast. Wellicht kan gebiedsgericht naar overlast worden gekeken.
Het college zal voorlopig echter geen aanvullende maatregelen voorstellen, los van wat er nu wordt voorgesteld. Een gevolg van het consultatietraject kan wel een wijkgerichte maatregel zijn.

De gemeente vindt goede communicatie belangrijk. Daarom wordt gezorgd voor duidelijke, laagdrempelige informatie via verschillende kanalen zoals lokale media, flyers en andere locaties. Bij ingang van het beleidskader wordt de bewustwordingscampagne geïntensiveerd en dan zal extra worden gekeken naar hoe de communicatie inclusiever kan.

3.9 Advies Weesp

Advies Weesp

In zijn algemeenheid geeft het Stadsgebied graag het aandachtspunt mee dat communicatie en participatie van groot belang zijn. Het instrument van voorlichting en stimulering heeft daarbij vanuit Weesp de voorkeur boven stringentere regelgeving, bovenop landelijke wetgeving op dit punt. Handhaving is daarbij ook een punt van zorg.

De **bewustwordingscampagne,** vindt Weesp een positieve stap die ook goed over de gehele gemeente uitgerold zou kunnen worden. De landelijke Stookwijzer kan daarbij als een nuttig instrument onder de aandacht gebracht worden. **Subsidie,** op basis van vrijwilligheid kan op instemming rekenen vanuit Weesp. Als deze pilot goed verloopt, zou het goed zijn dit ook voor de gehele gemeente te organiseren. **Elektrisch barbecueën,** logische stap, waarbij het wel de vraag is hoe dit praktisch te organiseren is, ook met misbruik, vandalisme etc. Hoe is het dagelijks onderhoud en beheer hier beoogd? Inzetten op **vervangen van stookplaatsen** in recreatieplekken voor kinderen is niet van toepassing in Stadsgebied Weesp aangezien dit type plekken niet bestaan. **Consultatietraject met bewoners,** met name zorgvuldige en tijdige communicatie met alle bewoners, maar ook organisaties en ondernemers is hierin van belang.

Verbod op het plaatsen van rookkanalen in nieuwbouw: Stadsgebied Weesp ziet graag dat dit zorgvuldig onderzocht wordt en heeft hier vragen over de praktische uitvoerbaarheid, maar vindt het ook van belang dit helder en zorgvuldig te communiceren naar ontwikkelaars en toekomstige bewoners. De vraag is bijvoorbeeld hoeveel woningen daadwerkelijk een rookkanaal zouden krijgen. Dit geldt voornamelijk voor grondgebonden woningen, welke veel in Weesp (Weespersluis) gebouwd worden. Handhaving is hierbij een punt van zorg. Daarbij is het ook de vraag in hoeverre dan niet achteraf gemonteerde rookkanalen gerealiseerd zullen worden. Kan dit tegengegaan worden? Hoe werkt dit verbod bij de vergunningen voor lopende projecten die pas na 2027 worden aangevraagd? Is dit dan onderdeel van een lopend project of niet? Kunnen kopers nu al bij nieuwbouw aangeven dat ze een openhaard willen of een rookkanaal?

Maatregel onderzoek naar de regulering van houtstook: hier geldt ook, net als bij woningen, hoe is dit te reguleren? De ongezondheid is onderbouwd, maar hoe is handhaving georganiseerd? Vanuit Stadsgebied Weesp geeft de bestuurscommissie in ieder geval graag mee dat participatie en communicatie hierover van groot belang zijn.

Reactie college

Het college heeft de reactie van stadsgebied Weesp met aandacht gelezen en is het eens met het belang van goede communicatie en betrokkenheid van bewoners. Het is positief dat Weesp de bewustwordingscampagne, de vrijwillige subsidie en het overleg met bewoners ondersteunt. Dit past goed bij de aanpak die de gemeente voor ogen heeft.

De subsidie voor het verwijderen of onbruikbaar maken van rookkanalen is sinds april 2025 beschikbaar voor heel Amsterdam. Daarom maakt deze subsidie geen onderdeel meer uit van het beleidskader dat later dit jaar aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

De kanttekeningen bij de beoogde stroompunten in parken zullen zijn onderdeel van het voorgestelde onderzoek. In dat onderzoek zal ook worden gekeken naar het beheer van de stroompunten en eventuele misbruik.

Het verbod op de aanleg van rookkanalen in nieuwbouw) is geschrapt en zal niet worden uitgevoerd vanwege juridische bezwaren en verwachte knelpunten in de handhaafbaarheid. In plaats daarvan wordt in het kader van maatregel 7 (genummerd als maatregel 5 in het aangepaste beleidskader) een onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om hout stoken in nieuwbouwprojecten vanaf 1 januari 2028 te verbieden. Indien dit verbod wordt ingevoerd, heeft dit betrekking op het gebruik van houtgestookte installaties binnenshuis, niet op de aanleg van rookkanalen.

Naar aanleiding van de zorgen over de handhaafbaarheid van houtstookregulering, erkent het college dat hier inderdaad uitdagingen liggen. Dit zijn signalen die ook zichtbaar zijn in andere gemeenten en die worden meegenomen in de verdere verkenning. Daarnaast maakt dit onderwerp onderdeel uit van de gemeentelijke inzet richting het Rijk, onder andere voor het ontwikkelen van duidelijke uitstootnormen die handhaving mogelijk maken. Tegelijkertijd blijft het college inzetten op participatie en bewustwording als onmisbare onderdelen van de aanpak.

4 Overzicht aanpassingen Beleidskader Houtstook Amsterdam

De ingediende zienswijzen en de adviezen van de stadsdelen en Weesp hebben het college ertoe gebracht om het beleidskader op sommige punten aan te passen. Het gaat hierbij om de volgende aanpassingen:

Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen en de uitgebrachte adviezen van de stadsdelen en Weesp, heeft het college een aantal aanpassingen doorgevoerd in het beleidskader Houtstook Amsterdam. Deze aanpassingen zijn gericht op het versterken van de effectiviteit, uitvoerbaarheid en draagvlak van het beleid, en houden rekening met signalen uit de stad. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste wijzigingen:

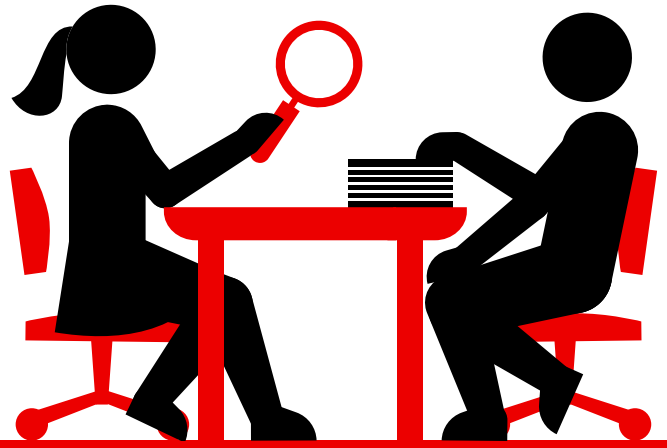

1. **Meer de aandacht voor de gezondheidsrisico's in de bewustwordingscampagne (maatregel 1)**

Meerdere indieners wezen op de gezondheidsrisico's van houtstook, niet alleen voor omwonenden maar ook voor de stokers zelf. Naar aanleiding hiervan is de boodschap over gezondheid explicieter opgenomen in maatregel 1. De bewustwordingscampagne zal zich nadrukkelijker richten op het vergroten van kennis over de schadelijke effecten van houtrook.

2. **De subsidie is geen onderdeel meer van het beleidskader en is stadsbreed beschikbaar gesteld**

De subsidieregeling die in het ontwerp beleidskader werd aangekondigd – bedoeld voor het onbruikbaar laten maken of laten verwijderen van rookkanalen – is inmiddels gerealiseerd via een apart bestuurlijk traject. Sinds april 2025 kunnen Amsterdammers deze subsidie aanvragen. Op verzoek van stadsdelen en bewoners is de regeling stadsbreed beschikbaar gesteld, en dus niet beperkt tot IJburg zoals aanvankelijk voorgesteld. Vanwege het aparte bestuurlijke traject maakt de subsidie geen deel uit van het nieuwe, aangepaste concept beleidskader dat later dit jaar aan de raad wordt voorgelegd ter vaststelling.

3. Toevoeging van onderzoek naar een stookverbod bij code rood en oranje van de stookwijzer

In reactie op de zienswijzen waarin wordt opgeroepen tot een stookverbod en de ervaren rookoverlast, zal in het kader van maatregel 5 (maatregel 7 in het eerder ter inspraak vrijgegeven ontwerp beleidskader) expliciet worden gekeken naar de mogelijkheid van een binnenshuis stookverbod bij code rood en oranje van de Stookwijzer. In 2026 wordt hiervoor een voorstel uitgewerkt.

4. Maatregel over rookkanalen in nieuwbouw (maatregel 6) gaat niet door

De oorspronkelijk voorgestelde maatregel 6, waarin het voornemen was opgenomen om de aanleg van rookkanalen in nieuwbouwprojecten die vanaf 1 januari 2027 worden vergund te verbieden, is komen te vervallen. Aanleiding hiervoor zijn juridische bezwaren en verwachte knelpunten in de handhaafbaarheid van de maatregel.

In plaats daarvan wordt in het kader van maatregel 5 – genummerd als maatregel 7 in het eerder vrijgegeven ontwerp beleidskader – gekeken naar de juridische en praktische haalbaarheid van een binnenshuis stookverbod in nieuwbouwprojecten die vanaf 1 januari 2028 worden vergund. Indien dit verbod wordt ingevoerd, heeft dit betrekking op het gebruik van houtgestookte installaties binnenshuis, niet op de aanleg van rookkanalen.

5. Aangepaste planning van een aantal maatregelen

Voor een deel van de maatregelen geldt dat de uitvoering pas op een later moment plaatsvindt dan eerder gecommuniceerd in het ontwerp beleidskader. De planning is hierop aangepast. De meeste maatregelen vinden plaats vanaf 2026. Dit geldt niet voor de subsidie die onderdeel was van het ter inspraak vrijgegeven ontwerp beleidskader; deze subsidie is sinds april 2025 aan te vragen. Hetzelfde geldt voor de bewustwordingscampagne (maatregel 1). De gemeente is al enkele jaren bezig met het vergroten van de bewustwording van de negatieve gevolgen van houtstook.

6. De stadsdelen en het stadsgebied zullen nauwer worden betrokken bij de uitvoering van maatregel 2 (elektrisch barbecueën)

Bij maatregel 2, die zich richt op het onderzoeken van de mogelijkheden omtrent de aanleg van stroompunten in parken en plantsoenen voor elektrisch barbecueën, hebben stadsdelen zowel enthousiasme als zorgen geuit. Zij wezen op mogelijke belemmeringen rond beheer, kosten en sociale veiligheid. Naar aanleiding hiervan is besloten de stadsdelen nauwer te betrekken bij de uitwerking en uitvoering van deze maatregel.

Deze aanpassingen zijn verwerkt in het bijgaande Beleidskader Houtstook Amsterdam. Het college zal dit ter vaststelling aanbieden aan de gemeenteraad.

Colofon

Deze Nota van Beantwoording is een
uitgave van de Gemeente Amsterdam.

Ruimte en Duurzaamheid,
Team Uitstootvrije Mobiliteit.

2025, Amsterdam

amsterdam.nl

ONT2025107